

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

(Втора сессия).

—o—x—o—

XLIII. ЗАСЪДАНИЕ СЪБОТА 24 ДЕКЕМВРИЙ 1883 ГОДИНА.

(Начало въ 10 часа 30 минути вечеръта, подъ председателството на г-на Д. Грекова).

Председателъ : (Звъни).

Секр. Шивачовъ (чете списъка): Присъжтствуватъ 28 представители.

Председателъ : Като присъжтствува болшинството на г-да представители, обявявамъ засъданието за открито.

Шивачовъ : При много работи, които свършихме, моля, да ми се позволи да направя едно запитване.

Бобчевъ : Много глаголане нещемъ.

Председателъ : Моля г-да, да изслушаме, поскоро ще свършимъ.

Шивачовъ (чете):

Запитване

Къмъ Министра на Вжтръшнитъ Дѣла.

Тѣй като прѣди нѣколко врѣме била представена на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО една депутация като изражающа преобладающето мнѣние въ страната;

Тѣй като само Народнитъ Представители сж законнитъ избраници и слѣдователно легални представители на народа;

Тѣй като отъ разни окрѣзи послѣдвали разнообразни

разни протести и заявления по поводъ на това, — то питамъ:

1) На какво законно основание е била представена горепомѣхтата депутация и нейнитъ искания като желанія на народа вопреки положителнитъ постановления на самото Народно Представителство, одобрено отъ Държавний Глава;

2) Тѣзи постѣпки съгласни ли сж съ дѣйствиующитъ конституционни правила; и

3) Мисли ли Правителството, че съ подобенъ начинъ на дѣйствия може нѣкога да се введе въ страната редъ и законность?

Азъ моля, да ми се отговори.

М-ръ Цанковъ : Въ отговоръ на г-на запитвача ще да кажа, че ония лица не сж били народни представители; тѣй сж били представители отъ либералнитъ бюра; гдѣто ще каже, като тавизи искали да се представятъ предъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО. Ако дойдатъ отъ консерватори или радикали нѣкой лица къмъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, и искатъ да се представятъ, да му благодарятъ за нѣкой работи, които е направилъ, то може. Той да благоволи и да ги приеме, като искатъ да му искажатъ подданическитъ

чувства. Тѣй сжщо тѣзи това искали да направятъ, и НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО ги приелъ.

Анневъ: Сѣка политическа партия може да испраща депутации, да изразятъ предъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО своитѣ вѣрноподанически чувства. Но тѣзи хора представиха единъ адресъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, и този адресъ се публикува въ Държавния Вѣстникъ. Този адресъ противоречи на постановлението на Нар. Събрание. Ни всички г-да представители, изразихме желание за възстановлението на Търновската Конституция, и ний като сме избрани на основание на единъ законъ и на единъ указъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, имаме право, и сме мѣйствително законни избраници и представители, които представляватъ мнѣнието на страната. Заради това такиви хора, *percant*. . . . (Шумъ. Гласове: На дневенъ редъ!)

Шивачовъ: Имамъ право да говоримъ! (Шумъ. На дневенъ редъ!)

Предсѣдатель: Какво желаете?

Шивачовъ: Искамъ да отговори на г-на М-ра. Азъ мисля, че обясненията на г-на М-ра бѣха умѣстни и справедливи само тогива, ако тѣхния адресъ небѣше се отпечата въ Държавенъ Вѣстникъ. Отъ това се види, че тѣ сж били подбутнати да представятъ нѣкое мнѣние. При това ще добави, че г-нъ М-ръ на Вжтрѣщнитѣ Работи немогѣтъ да се распорѣди за напечатване адресѣтъ въ Държавенъ Вѣстникъ, и че самийтъ г-нъ М-ръ Предсѣдатель е желалъ да бждѣтъ представени и да бждѣтъ тука. (Гласове: Тий сж подданици на Княза!)

Обрацамъ вниманието на това: можели да стане това нѣщо или неможе? Слѣдъ дълги и широки работи, манифестации и декларации неизлезе друго, освѣнъ нѣщо като турско хатихуапумъ. . . (Тропане. Силенъ шумъ.)

Предсѣдатель: Вий употрѣбавате твърдѣ неприлични изражения спрямо дѣйствия на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, и въ особености въ едно Нар. Събрание споменувате за манифестации. Призовавамъ Ви на редъ и правя Ви забѣлѣжка.

Л. Дуковъ: Искамъ да говоря. (Гласове: На дневний редъ!) Когато давате на такъвъ лудъ да приказва. . .

Предсѣдатель: На дневенъ редъ има тарифа за пощитѣ и телеграфитѣ.

ДОКЛАДЪ

ПО ПРЕДЛОЖЕНИЕТО.

ЗА ИМЕНЕНИЯ НА ПРИВРЕМЕННИЯ УСТАВЪ НА ПОЩИТѣ И ТЕЛЕГРАФИТѣ.

Г-да Представители!

Извѣстно ви е, че цѣльта на Телеграфо-Пощитѣ е, да улеснява съобщенията както на правителството тѣй и на населението; за зла честь обаче при сичко, че за съдържанието на тия учреждения се харчатъ доста кржгли числа, тази цѣль въ отношение къмъ населението не бѣ до сега напълно постигната. Вий може да си наумявате, че въ VII-то заседание на тази сессия, стана запитване по този въпросъ, и се указаха на нѣкой отъ препятствията, които търговцитѣ иматъ въ препращанieto и приеманieto на своитѣ парични послпки.

Благодарение на М-рътъ на Вншн. Дѣла, който е обърналъ нуждното внимание по този въпросъ и съ предложението, което прави за изменение на нѣкои членове отъ уставѣтъ на пощитѣ, тия препятствия се премахнуватъ.

Изменени та на тия членове иматъ цѣль, както за намаляване таксата за паричнитѣ послпки, тѣй и за други нѣкои олущения, азъ ще ви обърна вниманието именно върху таксата. Сжкпата такса на нашата поща е била до сега единственната причина, дѣто търговцитѣ сж отбѣгвали послгата на пощата и въ особености търговцитѣ отъ край-дунавскитѣ градове сж били принудени да прибѣгватъ къмъ разни срѣдства, като напр. за препращане и приемане пари съ странството минаваха на насрѣщния Ромжнски брѣгъ и се служиха съ Ромжнската поща, и 2-ро за препращане и приемане пари отъ единъ край-дунавския градъ въ другъ тѣ извършваха това чрезъ пароходитѣ съ нарочно пратени хора

Причината за прибѣгване къмъ тия срѣдства за да ви ги представя по-ясно, азъ ще ви покажа два примѣра: 1) На единъ търговецъ отъ край-дунавскитѣ градове му пращатъ отъ Букурещъ или Браила единъ париченъ възелъ отъ 1000 наполеона. Ако възела е отправенъ до насрѣщния Ромжнски градъ, търговеца минава Дунава съ 5—6 лева разности, плаща за право на Ромжнската поща 12 фр. за възела и си свършва работата; ако ли този сжщия възелъ му се прати на право въ градѣтъ му по

българската поща, той отъ като плати право за Ромънската поща 12 фр. ще плати и за право на българската други 45 фр. ще каже плаща една разлика повече около 40 фр. 2-ро) Ако единъ търговецъ отъ единъ край-дунавски градъ до другъ прати 2000 лева съ пощата, ако сж сребро, той е длъженъ да ги направи на 10 вззела, защото повече отъ 10 килограма тяжесть не се приема въ пощата, и трѣбаше да плати и право за пощата около 50 лева ако е сребро, ако ли е злато около 45 лева. Въ този случай търгов. еща вмѣсто това праща съ парохода свой человекъ или самъ отива и съ 10 лева разноси си свърши работата.

Прочее при такава разлика ако търговеца въ расстояние на една година има подобни 30—40 операции, не заслужва ли да прибегне къмъ тия икономически средства а макаръ че загуби нѣколко дни, а слѣдствията отъ всичко това сж отъ една страна загуба за съкровището, а отъ друга спѣнка на търговията.

Предъ видъ на всички тия нѣща комисията намира, че предложението за измененията ще поправятъ тия спѣнки и трѣба да се приематъ отъ Нар. Събрание, тъй като съ това ще се направи една голѣма услуга на страната.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ЗА

изменения на Приврѣмения Уставъ

НА

Пощитѣ и Телеграфитѣ.

Чл. Чл. 55-й, 71-й, 74-й, 84-й, 110-й, 111-й, 166-й, 167-й, и 168-й, да се измѣнятъ, както слѣдва:

а) Чл. 55-й. Всичката правителствена кореспонденция, телеграфна, писмовна, парична или посилочна размѣняема въ предѣлитѣ на Княжеството между правителственнитѣ учрѣждения и длъжностнитѣ лица се освобождава отъ такса. (Приема се).

б) Чл. 71-й. Пощата пренася по пощенскитѣ трактове вззели и посылки.

Тежината на вззелитѣ и посылкитѣ не може да надминува 50 килограма и въ тѣхъ не може да се включаватъ писма или какви и да е бѣлѣшки на кореспонденция. (Приема се).

в) Чл. 73-й. Таксата на вззелитѣ и посылкитѣ, размѣняеми вхтрѣ въ Княжеството или съ странство и подлѣжащи на обикновенната тарифа, е 30 стотинки на килограмъ за расстояние до 250 километра. Таксата на посылкиѣ, подлѣжащи на необикновенната тарифа, е 45 стотинки на килограмъ за расстояние до 250 километра, и 65 стотинки на килограмъ за повече отъ 250 километра. (Приема се).

г) Чл. 73-й bis. Като исключение, таксата на вззелитѣ и посылкитѣ, които съдържатъ обявени цѣнности и които подлѣжатъ на обикновенната тарифа е:

а) За размѣняемата кореспонденция между крайбрѣжнитѣ Дунавски мѣстности, отъ тия послѣднитѣ въ странство, или отъ странство за казанитѣ мѣстности, е по 10 стотинки на единъ килограмъ или дробъ отъ единъ килограмъ тежина;

б) за посылки съ обявена цѣнность, размѣняеми мѣжду показанитѣ въ горната точка а) мѣстности и подлѣжащи на необикновенната тарифа, таксата е 20 стотинки на килограмъ или дробъ отъ килограмъ.

Забѣлѣжка. Посилкитѣ безъ обявена цѣнность, размѣняеми мѣжду крайбрѣжнитѣ Дунавски мѣстности или мѣжду тѣхъ съ странство подлѣжатъ на такситѣ, показани въ първата и втората алинея на предшесвующия членъ 73.

д) Чл. 84-й. За вззелитѣ и посылкитѣ съ обявена цѣнность, освѣнъ предвидениѣтъ въ чл. чл. 73 и 73 bis такси, се взема, като право за застрахование:

а) за размѣняемата отъ тоя родъ кореспонденция, между крайбрѣжнитѣ Дунавски мѣстности, отъ тия послѣднитѣ за странство или отъ странство за крайдунавскитѣ мѣстности е по 5 стотинки за всѣки 100 лева или дробъ отъ 100 лева, и

б) за кореспонденцията, размѣнена вхтрѣ въ Княжеството, по 10 стотинки за 100 лева или дробъ отъ 100 лева. (Приема се.)

ГЛАВА VI.

За пощенскитѣ записи.

е) Чл. 110-й. Всѣки може да влага въ пощенскитѣ писалища на Княжеството сумми, опредѣлени за преобрѣщанне въ пощенски записи, платими въ предѣлитѣ на Княжеството и именно: въ мѣстности, въ които се намираатъ окръжни или околийски ковежничества.

Ни единъ пощенски записъ не може да бжде за

по-малко отъ единъ левъ, нито пъкъ да надмине суммата 500 лева.

Пощенски записи за исплащане въ столицата или въ мѣстностъ, дѣто има клонъ отъ Народната Банка, се издаватъ до 20,000 лева всѣки записъ. (Приема се).

ж) Чл. 111-й. За всѣко исплащане пари чрѣзъ пощенски записи се плаща 10 стотинки за записи отъ единъ до 20 лева.

За записи отъ 20 до 50 лева плаща се по 20 стотинки; за записъ отъ 50 до 100 лева — 30 стотинки, отъ 100 до 200 лева — 50 стотинки, и тъй нататъкъ, като се прибаватъ по 20 стотинки за всѣки 100 лева или дробъ отъ 100 лева до 500 лева; за записъ отъ 500 лева на горѣ се зима по 1 левъ за всѣки 1,000 лева и за всѣки всѣки дробъ отъ 1,000 лева.

Вложителя е длъженъ да предплаща правото за исплащането. (Приема се).

з) Чл. 166-й. Надзора надъ телеграфо-пощенската служба се упражнява отъ единъ Главенъ Директоръ. (Приема се).

и) Чл. 167-й. Единъ административенъ Съвѣтъ състоящъ отъ Главния Директоръ, Инспекторитѣ, Секретаря, Контрольора, Счетоводеца и Главния Механикъ, дава мнѣнието си по всичкитѣ въпроси, които се отнасятъ до службата на пошитѣ и телеграфитѣ, и които Министра или Главния Директоръ намѣри за нужно да му предостави за разгледане. (Приема се).

к) Чл. 168-й. Централното Управление състои отъ:

- 1 Главенъ Директоръ,
- 2 Инспектори,
- 1 Секретаръ,
- 1 Контрольоръ
- 1 Счетоводецъ и
- 1 Главенъ Механикъ.

Числото на помощниците на горнитѣ чиновници се опредѣля при съставяннето годишния бюджетъ, споредъ нуждата на службата.

Анневъ: Искамъ само да напомня на г-на М-ра на Вънкашнитѣ Дѣла, който е началникъ на пошитѣ и телеграфитѣ, дали този съставъ е предвидѣнъ въ бюджета, защото азъ непомня, дали е предвидѣнъ.

М-ръ Балабановъ: Той е предвидѣнъ.

Предс.: Който приема чл. 168 както се пред-

ложи отъ комисията, да си дигне ржката. (Болшинство). Прието. Съ това се свърши първото четение. Желаетъ ли Нар. Събрание да бжде това първо и послѣдно четение? (Приема се).

На дневенъ редъ е законопроектъ за солта.

Докладчикъ Мариновъ (чете):

ДОКЛАДЪ

ПО ЗАКОНОПРОЕКТЪТЪ ЗА МОНОПОЛА НА СОЛТА.

Г-да Представители!

Извѣстно ви е, че Княжеството нѣма щастieto да произважда своя соль, то купува отъ странство ежегодно по 10—12 милиона оки камакъ-соль и около 10 мил. морска соль, първата (камака) до сега си доставяше отъ Румжния, а втората (морска) отъ разни Европейски държави.

Румжнското правителство до тази пролѣтъ продаваше солта си за България на всѣкого безразлично и по еднаква цѣна и по този системъ имаше възможностъ всѣкий нашъ търговецъ, който се занимава съ тая търговия, да отиде въ Румжния и си купи соль съ което да се припитава отъ една страна, а отъ друга понеже се намираше соль въ повече търговци, ставаше конкуренция помежду имъ и населението се ползуваше и си доставяше евтина соль съ цѣна по 16—17 лева стотѣхъ оки.

Тази пролѣтъ обаче, Румжнското правителство по какви съображения неизвѣстно, измѣни стария системъ въ продаванието на солта и направило условие съ нѣкой си търговецъ Сърбинъ, съ привилегия за въ България само нему да продава.

Въсползуванъ отъ такава привилегия речения купувачъ, и упованъ, че доставението на камакъ-соль въ България отъ коя да е друга държава ще коштува 3—4 лева по скжпо $\frac{9}{10}$ ока, не се забавя да покачи солта съ 4—5 лева повече и по този начинъ търгуванието съ соль се монополизира отъ речений сърбский търговецъ, и занимающитѣ се съ този видъ стотини български търговци се лишаватъ отъ препитание, както и населението се принуждава да яде скжпа соль.

Въ слѣдствие на подигнатото оплакване отъ страна на мѣстнитѣ търговци солари нашето правителство се опитало да направи нѣкое споразумѣние по този въпросъ съ Румжнското, но понеже не сполу-

чва, а за да отърве страната от чужда експлоатация, то намѣрило за благословно да прибегне къмъ системѣтъ монополъ, и съ тая цѣль г-да представители, то ви предложилъ законопроектѣтъ за монопола на солѣта, когото вѣроятно всѣкий единъ отъ васъ, като го има на рѣцѣ, е обсъдилъ най внимателно.

Финансиалната Коммисия, на която бѣ възложено да обсъди този законопроектъ и си искаже възгледоветѣ, слѣдъ дълго обмислюване като взе предъ видъ:

1) Търговията въ България както е извѣстно на всички, е и тъй твърдѣ ограничена, че и безъ монопола ти отъ день на день отидава и това е самата причина дѣто мнозина търговци я напуцатъ и гледатъ да се докопатъ въ чиновничеството;

2) Системѣтъ монополъ като не ще принесе нѣкоя значителна полза на сѣкровището, само ще увеличи и подигне нови роптания отъ населението къмъ правителството,

3) За да отървемъ страната си отъ експлоатацията коммисията намира за най добръ вмѣсто да става солѣта монополъ, да се обложи Ромжиската солъ съ 3 фр. повече мито отъ както бѣ до сега, сиречъ 9 франка да се взема на сто оки вмѣсто 6.— Съ този способъ твърдѣ е вѣроятно Румжиското правителство ще се принуди да отстъпи на първий системъ или же ще влезе въ споразумѣние съ нашето правителство, защото не ще бжде въ интересъ да не направи това, когато то знае, че при такава мѣрка да се повиши митото на Ромжиската солъ отъ 6 на 9 лева а на Австрийската или Германската или коя да е друга държава да се зима мито 6 л., съ това сръдство вероятно ще се постигне слѣдующия резултатъ:

1) Предъ видъ че България е една отъ добритѣ му коссуматори и която зема ежегодно 11—12 мил. оки отъ ромжиското правителство ще е пренудена да направи отстъпка и ще влезе въ споразумѣние съ нашето правителство като приеме да се върне на първия системъ въ продаванието за България и съ една опредѣлена цѣна.

2) Въ случай, че не се успѣе въ това, защото съ това ще се балансиратъ и ще се даде възможность на нашитѣ търговци да донесатъ солъ отъ други страни, съ които и да конкуриратъ на ромжеския протеже и да не го оставятъ да подскапява солѣта

кога какъ му скимни отъ една страна, а отъ друга сѣкровището ще се ползува съ 3 лева повече отъ ромжиската солъ, ще се ползува съ тия именно левове които днесъ влизатъ въ джеба на речений търговецъ Сърбинъ.

Слѣдователно коммисията предъ видъ на сички тия съображения предлага слѣдующето предложение:

„Народното Събрание упълномощава правителството, да влезе въ споразумѣние съ Ромжиското по въпроса на каменната солъ, и ако Ромжиското правителство приеме задѣлжение, да продава солъ за България по стария системъ, сирѣчь на всѣкого едного съ по възможности намалена цѣна, която ще се опредѣли между двѣтъ правителства. Въ противенъ случай правителството отъ 1-й Мартъ 1884 да повиши митото на Ромжиската солъ отъ шестъ лева на деветъ лева за всѣки сто оки.“

Това е мнѣнието на коммисията и тя вѣрва, че съ този способъ ще се дойде до добъръ резултатъ или ще се принуди Ромжиското правителство, да отстъпи отъ този новъ системъ. Остава на Нар. Събрание, да приеме или законопроектѣтъ или мнѣнието на коммисията. (Гласове: Приема се мнѣнието на коммисията!)

М-ръ Начовичъ: Азъ не съмъ противенъ на тази резолюция; ще забѣлѣжа само, че ако не се достигне нѣкое споразумѣние съ Ромжиското правителство, тогава нѣма да се достигне цѣльта, която правителството гони, то е, да може на населението да достави солѣта по-евтино. Защото намѣсто да се смали цѣната съ увещанието на монополѣтъ, то ще се увеличи чрезъ налаганieto на ново мито отъ 3 фр. Азъ предпочитамъ монопола и вѣрвамъ, че той е единственното сръдство, за да се осигори търговията на солѣта и да се достигне до евтина солъ; но оставамъ на Нар. Събрание да рѣши каквото ще, подиръ като му дадохъ тѣзи обяснения.

Анневъ: Азъ се присъединявамъ къмъ предложението на коммисията, която Нар. Събрание благоволи да избере, да обсъди този въпросъ. Тука се представи една нужда, за която всичко възможно трѣба да се направи, да се удовлетвори. Това не е артикулъ за лукъ, а е нѣщо, което се употрѣблява толкось много и безъ него не може. Системата на монопола всѣкиятъ народи я осждаатъ и глѣдатъ да се еманципиратъ отъ нея. Системата на монополитѣ

существова наистина въ ония държави, които сж по-паднали въ голѣми дългове.

Тука има двѣ работи. Първо: че ние днесъ сме принудени да подпадаме подъ жертва на този монополистъ за влашката солъ и 2) че ние искаме да имаме полза, ако уваждаме монопола. Но ние споредъ мене, не можемъ да имаме полза, защото слѣдъ 4—5 години или шестъ мѣсеци могатъ да се откриятъ у насъ рудници за солта, и ако имаме монополъ, ние тогава ще сме принудени да ядемъ солта съ тая цѣна, която опредѣлява монополътъ. Ние само за сега правимъ, което ни обстоятелствата диктуватъ. Тука се опълномощава нашето правителство, да влезе въ споразумение съ Румънското правителство. Последното вече е отговорило веднажъ, че е господаръ на своята страна и може да прави каквото ще. Преди това всичкитѣ търговци купуваха въ Гюргево солта, а отъ солта въобще не е имало никога громадна печалба. Но сега като е зель солта този монополистъ, той я продава както ще. Г-нъ М-ръ Начовичъ казва, че щѣла солта да бжде 3 фр. по-скъпа. Ако Румънското правителство не иска да влезе въ споразумѣние, то този контракция, който има право да я продава, ще бжде принуденъ да спекулира само върху разликата отъ 2 фр. като се въскочи митото на влашката солъ, понеже конкуренцията ще се осигури. Предъ видъ на вписанието друга солъ било отъ Сицилия, било отъ Русия или Австрия, съ по-ефтино мито, той трѣба да държи равна цѣна. защото тогава могатъ нашитѣ търговци да си набавятъ солта отъ другадѣ, като иматъ 2 фр. по-ефтино митото. Това е една временна мѣрка и чрезъ това можеме да заставимъ Румънското правителство, да влезе въ преговори и да влеземъ въ системата, както бѣше по-напредъ. А колкото за монополътъ, той се осжжда на сѣкадѣ.

Марко Велевъ: Това предложение за солта е твърдѣ умѣстно и трѣба да се разисква и да се тури въ дѣйствиe. (Гласове: Съгласни). За да се споразумѣе нашето правителство съ Румънското. А колкото да се увеличи митото, то не е умѣстно, защото тѣ сж съдружници на нашитѣ избавители, тѣ сж нашитѣ братия. (Шумъ). Ако ще се подигне митото, то ще се земе отъ нашия гърбъ най-много. За това да влезне нашето правителство въ споразумѣние съ Румънското, (Съгласни!) да я не зимаме отъ преузимача.

Докл.: (Чете):

ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

за солта.

Нароното Събрание упълномощава правителството да влезе въ споразумение съ Румънското по въпроса на каменната солъ;— ако Румънското правителство приеме задължение да продава солъ за България по стария системъ, сиречъ на всѣкого одного съ възможности намалена цѣна, която ще се опредѣли между дветѣ правителства. Въ противенъ случай правителството отъ 1 Мартъ 1884 да повиши митото на Румънскати солъ отъ шестъ лъва на деветъ лъва за всѣки 100 оки.

Буровъ: Едно нѣщо ако може да се рѣши; защото когато вотирахме закона за акциза, намѣрваха се спиртове въ депозити и отъ тѣхъ се зе акцизъ. Сега ако нашето правителство нѣма да дойде до едно споразумѣние, то трѣбало да се обложи оная солъ, която е въ антрепозити. Може ли да го рѣшимъ, или нетрѣба да го рѣшаваме днесъ?

Д-ръ Цачевъ: Тука се поражда единъ въпросъ. Щомъ направимъ единъ подобенъ законъ отъ 1 Мартъ, то всички онѣзи г-да, които иматъ солъ, ще задържатъ солта въ мазата, и ако не успѣе нашето правителство да стане споразумѣние, то тѣ ще иматъ сигуренъ кяръ по 3 франка. (Анневъ: Това не е медицина!)

М-ръ Начовичъ: Въ отговоръ на г-на Цачева ще кажъ, че тѣ немогътъ да знаятъ, дали ще стане споразумение или не. Заради това нѣма никоя опасност, че ще я държатъ.

Докл. Мариновъ: Колкото за г-на Вурова, наистина е право да се обложи и оная солъ, която се намира въ антрепозитъ. Ако иска да я извади отъ антрепозитъ да се не наложи: но ако се намира въ антрепозитъ, да се обложи.

Шивачовъ: Азъ мисля че подигнатиятъ въпросъ отъ г-на Вурова заслужава внимание: защото този протеже на солта, като знае че отъ 1. Марта ще се обложи солта съ 3 фр. той може да докара милиони оки солъ тука; и ако даже да стане съглашение съ Румънското правителство, той може да конкурира, защото той има по выгодни условия. За това трѣба да се предвиди това нѣщо, и азъ моля г-на докладчика, да земе въ внимание това и да прибави.

М-ръ Начовичъ : Знае ли г-нъ Шивачовъ, колко струва 1 ока солъ?

Шивачовъ : Моля г-на Начовича! Той нѣма право да ме пита. Вий мислите, че само вий всичко разбирате. (Шумъ).

Анневъ : Ще отговоря на г-на д-ра Цачева. Тукъ ако се касаеше за диагноза на боленъ чловѣкъ, то щеше да е съвсѣмъ друго нѣщо; за туй той е докторъ и е компетентенъ. Но тука се касае за солта, отъ която имаме всички нужда. Безъ тютюнъ може, но безъ солта неможе. Колкото за предположението: можели да стане това нѣщо или не, то този контрахентъ за солта на Румжнското правителство неможе да знае, дали нашето правителство ще влезне въ споразумѣние съ Румжнското, или не. Положимъ той може да се увѣдомява, че такива и такива преговори се водятъ, и има и шанси за споразумѣние, но мѣжду тѣмъ нашитѣ търговци вече ще донесатъ солъ и ще парализиратъ неговитѣ спекулации, тѣй щото до 1. Мартъ той нѣможе нащо да направи. А колкото за страхтъ, че щели търговцитѣ да държатъ солта въ магазини и нещели да я продаватъ, това неможе да стане. Има такива грамадни количества солъ у насъ, щото аномални спекулации не могатъ да ставатъ.

Буровъ : Азъ зная това само, че колкото пжти се е подигнало митото на солта, подигнала ѝ се и цѣната, и е имало негодование въ населението. Това го всички знаемъ. За сега въ княжеството нѣма толкъсъ солъ, и тѣ които иматъ солта, като се научатъ, че нашето правителство е въ преговори съ Румжнското, ще да държатъ солта. Но работа е, че до първий мартъ, колкото влезе солта, дали не се натовари съ същото мито?

Предс. : Оная, която е въ антрепозитъ; нѣма да ходятъ у всѣкий чловѣкъ и да му зематъ отъ всѣки 10—50 оки солъ мито.

Д-ръ Цачевъ : Споредъ предложението, което се формулира се казва само за Румжнската солъ. Н какъ ще различимъ Румжнската солъ отъ Австрийската? (Анневъ : Диагноза!).

Докл. Мариновъ : За подигнатий въпросъ отъ г-на Бурова става слѣдующа прибавка :

„Същото мито да се земе отъ всичката Румжнска солъ, която се намира въ антрепозитъ въ Княжеството на този день“.

Предс. : Ще туря на гласуване предложението на комисията. Който отъ г-да представители приематъ това предложение, да си дигне ржката.

(Болшинство). Прието. Желаетъ Нар. Събрание да става второ четение? (Нежелаетъ). Който приема да бжде това първо и второ четение, да си дигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Докл. : Има ли второ четение на тарифа по вноситѣ стоки?

Бобчевъ : Азъ предлагамъ г-да представители, щото въ тази временна тарифа да се приеме за овце, които се купуватъ отъ Источна Румелия за подобрене на расата, да се плаща мито отъ 50 стотинки.

Списаревски : Отъ Румелия и отъ Сърбия. Трѣба да бжде за едни и за другитѣ. (Шумъ : Нечуе се).

Предс. : Ще питамъ, дали се поддържа предложението на г-на Бобчева.

Д. Попповъ : Азъ ще предложа за рогатийтъ добитѣкъ отъ Румжния и Сърбия. Както за биволи и волове, то се туря за 1 волъ по 6. 50 лева това значи 32 $\frac{1}{2}$ гроша. Ако се оценява единъ волъ по 800 гроша и като земаме 8 % то трѣбало да се зема 64 гроша. Но тука единъ волъ се оценява съ 300 гроша; пий намаляваме митото на $\frac{1}{2}$ съ това. Азъ предлагамъ митото да се опредѣли на 8 % за рогатийтъ добитѣкъ.

Предс. : Моля г-да представители, които поддържатъ предложението на г-на Бобчева, да си дигнатъ ржката. (Поддържа се). Моля г-на Шивачова, да си е миренъ.

Бобчевъ : Овци, които се купуватъ отъ Источна Румелия, да имъ се наложи мито споредъ проекта по 60 стотинки.

Анневъ : Азъ незная, какъ знае г-нъ Бобчевъ че расата на овцитѣ въ Румелия е подобра. Азъ симпатизирамъ съ тая страна, но трѣба да помислимъ че съ това се отваря портата на злоупотрѣбленията; защото отъ други страни презъ Румелия ще вкарватъ овци въ нашата страна, и ще се ползоватъ отъ ниско мито. Азъ съмъ противъ това мито, именно по тия съображения, защото неще да се ползова отъ това право исклучително Румелия, но ще се прекарватъ отъ други страни овци въ България.

Т. Яневъ : Азъ незная, какъ ще се работи отъ други страни въ Источна Румелия. Да дойде въ Румелия, трѣба презъ Цариградъ да дойде; и отъ

Сърбия немогътъ. Най добри овци сж карнабадскитѣ:

Предс: Полагамъ на гласуване предложението на г-на Бобчева, щото за овцитѣ, които се докарватъ отъ Источна Румелия за подобрѣние на расата, да плащатъ по 60 стотинки намѣсто 1 левъ. Ще моля г-да представители, които приематъ това предложение, да си дигнатъ ржката. (17 дигатъ). Приема се.

Сега иде въпросътъ на г-на Попова за рогатитѣ добитѣкъ.

М-ръ Начовичъ: Цѣната на добитѣкъ е различна споредъ качеството му и не може да се опредѣли, че на примѣръ единъ волъ струва толкосъ и толкосъ. За сега вкарването на наши добитѣкъ въ Сърбия и Румжния е запретиено съвършенно, туй щото постановления на Народното Събрание относително до митото на тоя родъ добичета ще останатъ безъ сила, до гдѣто тия двѣ държави измѣнатъ рѣшеніята си относително до нашия добитѣкъ.

Димитръ Поповъ: Да се тури на 1 бикъ 12 лева, на биволъ 10, на крава 10 на юнче 6 лева. Да не губимъ повече време. Инакъ ще докаратъ и марази и болести ще докаратъ по добитѣцитѣ.

Предсѣдатель: Ще попитамъ Нар. Събрание: поддържа ли предложението на г-на Попова? (Ив. Минчовъ: не се поддържа!) Г-нъ Минчовъ. Вие можете да го не поддържате, но други може да го поддържатъ. Моля онѣзи, които поддържатъ предложението на г-на Попова, да си дигнатъ ржката. (Болшинство.) Поддържа се.

Филипъ Мариновъ: Азъ не знаа, защо г-нъ Дим. Поповъ настоява на това свое предложение. Разбирамъ, ако бѣше единъ видъ индустрия, или стока, която да конкурира на нашето развъждане и произведения, тогава можахме да наложимъ. Но азъ не разбирамъ сега, ако бжде скъпо или ефтино митото на кой да е добитѣкъ, че споредъ това предложение ще конкурира на нашитѣ скотове и да се не въди добитѣкътъ. Азъ знаа, много пхти нашитѣ търговци докарватъ отъ Влахия биволе, волове, крави и пр. и слѣдъ това ги искаратъ. Това не е конкуренция, но за полза на самата търговия.

Поповъ: Ако и да е търговия, трѣба да се облагатъ съ мито, за да не губи доходѣтъ. Азъ настоявамъ за митото. Търговецътъ отива и той търгува; за това трѣба да плаща мито, защото на единъ волъ струва да се земе най-малко 10 лева мито.

Шивачовъ: Азъ би се съгласилъ съ г-на Попова, но само едно нѣщо ще напомня, азъ ще му напомня именно, че предложението му е преждевременно, именно за това, защото ще имаме за дълго време нужда отъ чуждѣ добитѣкъ за размножение на нашия едръ добитѣкъ. Отъ послѣднитѣ двѣ години, пазаритѣ захванаха повече да играятъ съ добитѣци, отъ колкото напредъ. Отъ времето на войната ние знаемъ, че много се опростаиха, (Дуковъ: ти много знаешъ да црънкащъ.)

Да не прави шумъ г-нъ Дуковъ.

Анневъ: Азъ се чуда на г-на Дукова. . . (Шивачовъ: Г-нъ Дуковъ знае. . .)

Предсѣдатель: Г-нъ Шивачовъ! Нѣмате думата.

Анневъ: Азъ чухъ, че предложението не се е поддържало, азъ мисля, да не говоря; но ако се е поддържало, ще кажа нѣколко думи. (Предсѣд.: Поддържано е!) Добрѣ. Ако г-нъ Поповъ разбираше по-добрѣ суватчиляка, не щѣше да прави подобно едно предложение. Ние трѣба да знаемъ, че много наши търговци въ Ромжния купуватъ тамъ волове, крави и малаци; държатъ ги тамъ на суватъ и когато наближи сезонътъ, докарватъ ги тукъ и правятъ търговия. Съ това се развива търговията. Заради това моля г-на Попова, да си оттегли предложението назадъ, защото ще станатъ спѣнки за нашата търговия, именно за суватчиитѣ.

Поповъ: Оттеглямъ го.

Дуковъ: То не се и поддържа!

Предсѣдатель: Тогава нѣма и да се вотира предложението на г-на Попова.

Има ли другъ нѣкой да направи нѣкаква прибавка?

Буровъ: Има да предложа, на градинарскитѣ семена, да туримъ мито. Наистина у насъ нѣмаме достатъчно семѣна, но има нѣкои семена, които се намиратъ доста изобилно и нѣкои отъ търновскитѣ околии се занимаватъ само съ тѣхъ. Съ тѣзи семена конкуриратъ Цариградскитѣ и Македонскитѣ, отъ дѣто идатъ семена гнили, отъ които хората даже съ процеси немогатъ да се отърватъ. Тия семена влизатъ само да докарватъ голѣма щета на хората. Тѣзи семена сж: лучано, арпажикъ, прасово, зелково и бамня. Искамъ да се наложи едно мито на тѣзи семена.

Поповъ: Отъ това предложение се отказахъ, и да пускаме волове отъ Ромжния безъ мито; но защо

вълната пускаме безъ мито? Чункимъ добитѣкъ нѣмаме, пашинската вълна не стига ли ни? Зарадъ туй, предложението ми. да се наложи на вълната мито, трѣба да се поддържи, за да подигнеме индустрията. Искамъ да. . .

Председателъ: Моля г-на Попова, да търпи, до дѣто се рѣши предложението на г-на Бурова. Поддържа ли се предложението на г-на Бурова? (Поддържа се.) Да каже г-нъ Буровъ, какво мито да се тури?

Буровъ: За лучано семе каба по 40 ст. на кил. на арпажикъ по 20. Зелено семе по 40 ст. Бамня по 20 ст. Прасяно семе по 20 ст. Тѣзи сж най-скжнитѣ такси, които предлагамъ.

М-ръ Начовичъ: Ми се струва, че много сж скжпи. 20 ст. е единъ грамъ близо при продажния курсъ.

Буровъ: Не. Когато семето е ефтино, продаватъ се по 15 — 20 гроша оката, а лучаното семе по 8 гроша.

Председателъ: Полагамъ на гласоподаване предложението на г-на Бурова, така както го прочете, и моля, които го приематъ да си дигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Сега дохожда предложението на г-на Попова за вълната.

Поповъ: За вълната нѣма мито. Наистина, че до сега тѣзи, които сж въ Ромжния и Добруджа отъ Котелъ, които прекарватъ вълната си, не трѣба да имъ се зема; но за онѣзи, които я купуватъ отъ тамъ, трѣба да се наложи гюмрюкъ.

М-ръ Начовичъ: Преди половина сахатъ Нар. Събрание постанови, да се покровителствува мѣстната индустрия; искаха се желание, да се направятъ фабрики за шаяци, аби и пр. За да можемъ да конкурираме на чужденцитѣ, трѣба да се улеснятъ нашитѣ фабриканти, тѣ трѣба да намѣрятъ ефтина вълна да работятъ. Ако наложимъ мито на външната вълна, тя по-мжчно ще се вкарва тукъ и ще бжде по-скжпа. Друго е преждата, тя е работена вълна и може да се наложи? Но за вълната не трѣба да налагаме мито, както рѣшихме и за суровитѣ кожи. Зарадъ туй, моля г-на Попова, да не настоява на своето предложение, защото не е полѣзно за нашата индустрия.

Поповъ: Азъ зная, че сичкитѣ вълни отъ тукъ

отиватъ въ Австрия; но тукъ отъ двѣ години насамъ вълнитѣ не ги тѣгли Европа и цѣнитѣ имъ спаднаха и заради това ако имъ не наложимъ мито, тѣ ще спаднатъ още повече. Има задържана неизработена вълна до 500,000 оки отъ двѣ години насамъ и още ако дойде отъ Влашко, какво ще стане?

М-ръ Начовичъ: Отъ София се изнася вълна, но кадѣ отива не зная. Пълниятъ се отъ тукъ голѣми човали и се изнасятъ. Азъ помня, че напредъ вълната бѣ по 6 гр. оката, а сега е по 12—13 гр. Да я пускаме по-ефтина, пакъ ще намѣри купувачи.

М-ръ Икономовъ: Азъ мисля, че г-нъ Поповъ, като иска да се обложи вълната съ мито, има право. Двѣ нѣща има, отъ които зависи нашия животъ и поминакъ. Тѣ сж земледѣлието и скотовѣдството. За да покровителствуваме мѣстната промишленостъ — между които главни сж абитѣ и шаяцитѣ — не трѣба да подвъргаме на конкуренция скотовѣдството и вълна-рството, което е много по-полѣзно, отъ колкото абитѣ и шаяцитѣ, които сж още въ зачатѣка на развитието си. Заради това, трѣба да се обложатъ вълнитѣ и даже повече отъ колкото другитѣ стоки. У насъ се произвежда вълна въ голѣмо количество и ние нѣмаме нужда да я испроваждаме вънъ. Въ Добруджа има съ милиони оки вълна; Варна, Русчукъ и даже София проваждатъ вълни по вънъ. Тѣзи вълни, трѣба да запазиме за тукъ. А ако нѣкои поискатъ голѣми количества, тѣ безъ да иматъ нужда отъ вънъ, ще я намиратъ всѣкога вътрѣ. Не трѣба съ вънкашната вълна да съсипваме тукашната. Заради това, трѣба външната вълна да се обложи и даже по-тѣжко отъ колкото другитѣ стоки.

Предсѣд. Ще моля онѣзи г-да представители, които поддържатъ и приематъ предложението на г-на Попова, да се наложи мито на вълната. (Поповъ: 10%) по 8% отъ стойността, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Списаревски: Азъ мисля, че тукъ трѣба да стане изключение, че ония, които вкарватъ вълна за обработване въ кжщитѣ си, да се освобождава тѣхната вълна отъ мито.

Шивачовъ: Азъ мисля, че г-нъ Списаревски, трѣба да разсправи по дълго, ако има. . .

Предсѣд. Сичко знае г-нъ Шивачовъ и за вълна и за ярина.

Шивачовъ: Нѣкои отъ жителитѣ въ княжеството иматъ вълна въ Добуджа, за това г-нъ Списаревски предлага.

Списаревски: Всичко знаете. (Шумъ. Не се чуе.)

М-ръ Икономовъ: Забѣлежете г-да, че вълната която отива отъ Донруджа за Румелия е транзитна и неплаща никакво мито. Туй е предвидено и тѣй се практикува това нѣщо: а за вълната, която ще се употрѣбля тукъ, се плаща мито. Онези вълна, която ще минува отъ Добруджа напр. за въ Котелъ, плаща депозитъ, и щомъ стиде въ Котелъ, притѣжателиятъ зиматъ свидѣтелство и си зиматъ паритѣ назадъ. Такова прекарване на вълна е било всѣкога свободно.

Предсѣд. Моля има ли нѣкой да направи още нѣкакви забѣлѣжки?

Доклад. Ф. Мариновъ: Въ края на тарифата г-да, именно въ страници 129 виждате една забѣлѣжка, въ тази забѣлѣжка трѣба промѣнение, защото е нецѣлна забѣлѣжката: вмѣсто както е въ проекта, предлагамъ да стане по този видъ, съ което е съгласенъ и г-нъ Министъръ на Финанситѣ.

Тарифа, стр. 29, заб. 1 е погрѣшена и трѣба да се чете:

(Чете) „Заб. 1. Всичкитѣ стоки означени въ настоящата тарифа, на които тарата е помѣната бруто, разумѣватъ се гудени въ варени, сандѣци и кошове, или сипани въ човали, обвити на денгове, вързани въ пакети, а тѣй сѣщо положени въ всѣкакви други вмѣстимости.“

Предсѣдателъ: Които приематъ тази поправка, да си дигнатъ ржката. (Волшинство.) Приема се.

Азъ моля Нар. Собрание да гласува исцѣло тарифата за вноситѣ стоки и моля които я приематъ да си дигнатъ ржката (Волшинство.) Приема се, заедно съ измѣненіята, които станаха.

Докл. Ф. Мариновъ: Отъ страна на Нар. Собрание се би препратило въ фин. комисия, предложението отъ М-рството на Просвѣщеніето за отпуснатието свѣрхшатенъ кредитъ отъ 28,000 лева, които сѣ нуждни за държавната печатница. Мнението на комисията е, да се исчерпи тая сума отъ бюджетъ на сѣщата година, отъ нѣкоя неизчърпана статия отъ доходи на дър. печатница.

Анневъ: За какво да се отпуснатъ тѣзи пари?

Предсѣд. За дър. печатница, за купуване нѣ-

кои материяли. И комисията предлага, да се зематъ тия пари отъ дохода на самата дър. печатница

Яневъ: Ами бюджета за 1883 год. не е ли стигналъ?

Предсѣд. Може да бѣде борчъ направенъ, за да се исплати.

Буровъ: Тукъ нема

М-ръ Икономовъ: Тѣзи пари г-да, ги искатъ взаимнообразно, да се пренесатъ въ една статия, за да се исплатятъ нѣкои материяли. Сега както знаете е зимко време и неможе да се приготвява книгата кога какъ потрѣба. За такъва книга сега се искатъ взаимнообразно, защото министерството нѣма на разположение такъва сума и иска разрѣшение на Нар. Собрание, за да земе тия пари отъ нѣкаква друга статия, за да си приготви печатницата материялъ и послѣ да се повърне суммата въ ковчежничеството, както и други пѣтъ е ставало.

Предсѣд. Ще туря на гласуване предложението на г-на М-ра на правосѣдието.

М-ръ Цанковъ: Да се остави на Мин. Сѣвѣтъ да рѣши това (Гласове: съгласно.)

Предсѣд. Тогавъ ще се препроводи това предложение въ Мин. Сѣвѣтъ. (Гласове: да се отложи засѣданіето!)

Има още два предмѣта, които сѣ по важни и трѣба да го свѣршимъ.

Има едно предложението отъ г-на М-ра на правосѣдието, за лихварскитѣ дѣла по черноморския край.

М-ръ Стоиловъ: Както знаете Г-да, западната страна на Княжеството има свои социални въпроси, тѣй и источната си има свои социални въпроси. Въ западната частъ привличатъ вниманието господарскитѣ и чифликски земи, а въ источната лихварскитѣ дѣла по Черноморския край. Ако съмъ разбралъ, лихварскитѣ дѣла водятъ своето потекло отъ турското владичество, когато нѣкои спекуланти сѣ намѣрили случай, подъ името Зеленица, да заематъ на селското население пари. По такъвъ начинъ, дълговетѣ на селското население сѣ се увеличили до най-големъ размѣръ. Прѣди освобождението, толкозъ населението би съсипано отъ тѣзи лихварски процеси, щото то се принуди да се отнесе къмъ турското правителство за помощъ. Първата помощъ, която имъ подаде турското правителство бѣ, отварянието на едно търговско сѣдилище въ Балчикъ, специално за тѣзи работи.

За съжаление обаче, това съдилище, намѣсто да испита происхождението и основанието на този въпросъ, ограничи се да потвърди първитѣ записи. И тъй, даже исковетѣ, които бѣха съмнителни преди учредяването на търговското съдилище и противъ които можеше много нѣщо да се каже, станаха законни искове, че търговското съдилище ги призна и потвърди.

Подиръ това стана второ оплакване, което се разгледѣ отъ Дър. Съвѣтъ въ Цариградъ, които даде рѣпортъ на Великия Везиръ, че трѣба да се спрѣ изпълнението на тия рѣшения и да се състави комисия, която да изучи работата по-основно. Тази комисия се състави, но резултатътъ не се узна, освѣнъ за части, а именно въ Тулчанско и Варненско. Тулчанскій тогавашенъ камакаминъ се много справедливо отнесълъ къмъ тази работа и много отъ тия искове се унищожиха. Въ такова положение на работата, дойде войната и слѣдъ войната нашитѣ съдилища се завзеха съ тия работи, и нѣкои рѣшения, които получиха утвърждение отъ Апелативния Съдъ въ Руссе, щѣха да се изпълнятъ; но когато дойде да се турятъ въ дѣйствиe, указа се, че сж били почти неиспълними. Неиспълними сж били, защото имаме огромни искове съ хиляди лири противъ селяне, които никога не можеха да исплатятъ такива сумми. И отъ полученитѣ свѣдения, азъ достигнахъ до тѣзи заключения, че отъ сички дѣла 5% може да сж основани и отъ тѣзи 5%, едва ли ще има основание нѣкой да иска 15 или 20% отъ суммата на записитѣ. Слѣдователно, въпросъ се подига, да ли рѣшенаята отъ съдилищата трѣба да се изпълнятъ? М-вото на Правосъдието прѣзъ 1881 год. даде заповѣдъ, да се неиспълняватъ тѣзи рѣшения, но отъ непомалко, процеси слѣдваха да се подигатъ, и съдилищата се намѣриха въ дедоумѣние, въ което се намиратъ и до днесъ, когато отъ друга страна отъ страна на длъжницитѣ почнаха да летятъ прошения до Негово Височество, било до Мин. Съвѣтъ, било най-сетнѣ до самото Министерство на Правосъдието, и тѣзи прошения сж именно мотивъ, който накара Мин. Съвѣтъ, да разгледѣ този въпросъ и да направи едно предложение до Нар. Събрание.

Този въпросъ, нѣма съмнение може да се разгледѣ и отъ друга точка зрѣние. Предложение се подига, защо въ Нар. Събрание да се подигатъ въп-

роси, за едни работи, които сж чисто съдебни? Защо Нар. Събрание да се занимава съ съдбата на записи, които иматъ формата на записи, и за които неостава друго, освѣнъ да се представятъ на съдилището за изпълнение? Отговорътъ е слѣдующия: Защото суммата, за която се касае тукъ въпросътъ, не е малка. Въпросътъ е тукъ за 200,000 тур. лири, и върху искове по тая работа сж заведени отъ 10—15,000 дѣла; представете си сега, да се положи въпроса на точка зрѣние на абсолютното право, върху което нашитѣ закони почиватъ, какво ще излѣзе? — Ще излѣзе първо, че съдилищата въ нѣколко години не ще бждатъ въ състояние да рѣшатъ тѣзи въпроси; второ, и да могатъ да ги рѣшатъ, тѣ сж деликатни въпроси, и сж тѣжъ свързани съ съществуването на цѣли съсловия тамъ и цѣли села, щото неможемъ да очакваме отъ нашитѣ съдилища, да могатъ да разгледатъ съ нужното внимание и знание тѣзи работи.

Заради това именно, става нужда да се вмѣси тукъ законодателната властъ и да помогне на това население. Разумѣва се, това вмѣсване неможе да стане по такъвъ начинъ, щото да унищожитъ или парализира съдебната властъ. Това вмѣсване може да стане само, азъ да се помогне малко, като излиза отъ убеждението че има едно съзнателно зло, къмъ което ако се приспособятъ общитѣ закони на Княжеството, неможе да излѣзе друго нищо, освѣнъ да се увеличи злото. Законодателната властъ, може да направи това, само да докара въ извѣстностъ положението на работата и да укаже пхтътъ, по който може да се излѣзе отъ това безисходно положение. Този пхтъ се намира, като се приеме едно предложение, което се състои отъ три части. Първата е, че трѣба да се тури край или да се въспре изпълнението на тия работи; съ други думи, трѣба да се повърнемъ на това, което турското правителство въ своето врѣме бѣше сторило, т. е. додѣто да се дойде до заключение, трѣба нашитѣ съдилища да престанатъ да се занимаватъ съ тия работи, и ако има издадени рѣшения по тия лихварски дѣла изпълнението имъ да се спрѣ за нѣколко врѣме.

Второ: трѣба въпросътъ да се изучи на мѣстото, трѣба да иде една комисия, която да съдържа въ себѣ си практически елементи; да е съставена отъ хора, които познаватъ тамошния животъ отъ една страна и знаятъ законитѣ отъ друга страна, за да

могът да изучатъ положението; защото тукъ, само съ сѣдебни закони, само съ нагледни записи не ще може да се помогне. Трѣба да се испитатъ причинитѣ, трѣба да се испита основата на тия дългове; и

трето, тази комисия, не може да има друга цѣль, освѣнъ да намѣри способъ, по който тия работи трѣба да се рѣшатъ. Тазъ комисия трѣба да изпълни паралелно това, което е изпълнила комисията за господарскитѣ и чифликски земи. Тя трѣба да приготви единъ проектъ, който въ идущето Нар. Събрание да се предложи и да стане законъ, и на основание на този законъ, да се рѣши този въпросъ.

Въ това именно се състои предложението, което се предлага на Нар. Събрание и съ което Мин. Съвѣтъ е съгласенъ. Ако ми позволитѣ, азъ ще Ви го прочета, слѣдъ като Ви го разяснихъ.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ЗА

Лихварскитѣ дѣла.

I. До по-нова заповѣдъ сѣдебнитѣ учреждения нѣма да се занимаватъ съ лихварскитѣ дѣла, въ черноморскитѣ край на Княжеството и изпълнението на издаденитѣ вече рѣшения, се спира временно.

II. Една троечленна комисия, съставена отъ Министерството на Правосъдието, ще да се испрати за да изучи на мѣстото и по-дробно лихварскитѣ дѣла, и да изработи и представи способа за тѣхното разрѣшение, който способъ ще се поднесе на Министерството на Правосъдието.

III. Проектътъ за рѣшение лихварскитѣ дѣла изработенъ отъ споменатата по-горѣ комисия и одобренъ отъ Министерството на Правосъдието, ще да се представи отъ това Министерство на Народното Събрание за разгледъ и утвърждение.

Предсѣд.: Полагамъ на гласоподаване предложението на г-на М-ра на Правосъдието, относително лихварскитѣ дѣла по черноморскитѣ край. Които приематъ това предложение, да си дигнатъ ржката. (Болшинство). Приема се,

Списаревски: Азъ като представител на този край, вземамъ си смѣлостта да поблагодаря г-на М-ра на Правосъдието Стоилова и г-да представителитѣ, за гдѣто приеха това предложение, съ което

ще направятъ много голѣма услуга, на онова население, като ще му улегчатъ твърдѣ голѣмия товаръ, който се намира на гърба му.

Предсѣд.: Азъ мисля, че не е нужно да става второ четение на това предложение. (Гласове: да). Които приематъ настоящето прочитанне и за второ, да си дигнатъ ржката. (Болшинство). Нѣма да става второ четение.

Предсѣдателъ: Сега остава законъ за държавний печатъ. Азъ ще го прочета. Синца познаваме този законопроектъ, той е внесенъ отъ колѣ и съмъ увѣренъ, че всички г-да представители сж го прочели. Желаетъ ли Н. Събрание, да се чететъ членъ по членъ? (Гласове: Исцѣло). (Чете го):

ЗАКОНЪ

ЗА

държавний печатъ.

1. Държавниятъ Печатъ на Българското Княжество се пази отъ Министра на Правосъдието, комуто въ това качество се присвоява названието: „Пазител на Държавний Печатъ“.

2. Министерътъ на Правосъдието прилага Държавний Печатъ слѣдъ подписътъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Князътъ, върху подлинникътъ на всичкитѣ закони, които Държавний Глава е санкциониралъ, и върху подлинникътъ на всичкитѣ укази отъ общъ интересъ, както и на публично-административнитѣ правилници издадени отъ Него.

3. Държавниятъ Печатъ трѣба да се прилага слѣдъ подписътъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Князътъ, възъ подлинникътъ на указитѣ за назначението на служба и уволнението на Министритѣ. Държавниятъ Печатъ не се прилага на указитѣ отъ частенъ интересъ, като за назначенията и уволненията на чиновницитѣ.

4. Министерътъ на Правосъдието въ качеството си на Пазител на Държавний Печатъ приподписва всичкитѣ подлинни документи, възъ които е приложенъ Държавний Печатъ.

5. Въ Министерството на Правосъдието ще да се държи особенъ регистръ, въ който ще да се записватъ по редъ всичкитѣ документи, възъ които се прилага Държавний Печатъ съ кратко обозначение на съдържанието на документа. Документитѣ, на които е приложенъ Държавний Печатъ, трѣба да носятъ

номерото, подъ което сж записани въ горѣпоменатий регистръ.

6 Когато стане нужда да се издаде преписъ отъ единъ документъ, който носи Държавний Печатъ, преписътъ се завѣрява, че е съобразенъ съ подлинникътъ отъ компетентний Министръ, който удостоверява тъй сжщо съ подписътъ си, че подлинникътъ носи Държавний Печатъ. Преписитъ на споменхтити по-горѣ документи, които се испращатъ на една чужда Държава, трѣба да носятъ Държавний Печатъ и подписътъ на Министра на Правосъдието.

7 Министрътъ на Правосъдието може да делегира на главний секретаръ при Министерството правата, които му дава настоящий законъ.

Който приема този законъ исцѣло, да си дигне ръката. (Болшинство).

Моля г-да представителитѣ, да бждатъ съгласни, щото това четение да бжде и послѣдно. (Приема се).

Сега има прошения за разглеждане.

(Гласове, отпускъ).

Д-ръ Цачевъ : Моля г-на М-ра, да има добрината да каже, какво стана съ прошеніето на Дрѣновската община, което му се прати на 3 февр. 1883 година.

М-ръ Начовичъ : Това прошение се отнасяше до една сума, която по врѣмето на окупацията Търновскій Губернаторъ е взелъ почти насилствено отъ Дрѣновскій градскій съвѣтъ и е турилъ въ казначейството, сума отъ 80,000 гроша. И Дрѣновското общинско управление си иска тази сума назадъ, като казва, че е негова. Отъ дѣлото, което се намира въ М-ството излиза, че самитѣ власти въ Търново признаватъ, че въ тази сума има наистина градски пари и казватъ, че въ нея има и сума отъ продажбата на движими турски имоти; а общинското управление възражава, че всичката сума принадлежи нему. При това отъ дѣлото, което се намѣрва въ М-ството, не може да се опредѣли колко е сумата принадлежаща на града, събрана отъ градски доходи и налози и колко е събрано отъ продажбитѣ на турски имоти. За това не мож да дамъ по-други разяснения по този въпросъ. Отъ дѣлото се вижда ясно, че въ тази сума има и градски доходи и частъ отъ продажбитѣ на турскитѣ имоти, но въ

каквъ размѣръ, не е ясно. За това остава на Нар. Събрание да рѣши да се повърне тя на Дрѣново всичката, или само една частъ отъ нея.

Д-ръ Цачевъ : Г-да представители ! Тази сума когато се взе отъ Дрѣновското общинско управление, вице-губернаторъ бѣше г. Цанковъ. Когато заприхва тѣзи хора въ тъмница, тѣ дадоха прошения, които и сега се намиратъ въ губернаторската канцелария и въ архивитѣ, които сж пренесени сега въ М-вото на Вжтр. Дѣла. Тогава искаха тѣзи просто и чисто да ги злоупотрѣбятъ; но съпротивлението, което срѣзнаха отъ страна на старѣйшинскій съвѣтъ, ги заприхва, че ги дадоха въ казначейството. Квитанцията, издадена отъ казначейството, която сега се намира при дѣлото, обозначава отъ какво сж зети тѣзи пари, а колкото за суммитѣ, които сж получени отъ продаване недвижими турски имоти, Дрѣновското общинско управление ги е внесло и има квитанция, дѣто се обозначава, че е приета такваа сума отъ продаване недвижими турски имоти на избѣгналитѣ мюсюлмане. Колкото за тази сума, азъ моля г-на М-ра на Финанситѣ, да направи справка, да ли е минала напр. срѣщо емляка на тази община; ако е минала, тогава разбирамъ, че не е на общината. Но работата не е тъй. Тази сума просто и чисто е зета, безъ да е минала срѣщу данъка на Дрѣновската община, която впрочемъ си е давала всичкитѣ даждия, както знае правителството. За това Дрѣновчанитѣ иматъ право, да си искатъ тѣзи пари назадъ.

Яневъ : Ако ще разбѣркваме такива дребни тефтери, то мога да спомѣна, че въ Шуменъ отнесоха 40,000 фр. и градскій съвѣтъ получи квитанция. Тѣзи пари сж зети отъ врѣмето на окупацията, и до днесъ си стоятъ тъй.

Шивачовъ : Азъ би благодарилъ на г-на Янева, но да бжде послѣдователенъ и всѣкога тъй да говори. Тѣзи пари, както се види, сж на Дрѣновската община. Тукъ не трѣба никаква философия. Щомъ не сж записани въ ни единъ отъ приходитѣ, които се получаватъ въ княжеството отъ емляка и проч., азъ съмъ на мнѣние да се върнатъ на Дрѣновското общинско управление. (Гласове : Да се вотира). Ако иска г-нъ Яневъ да прави сравнение, то е друга работа. Тѣзи хора, за които говоря, сж хранили конѣ въ времето на окупацията.

М-ръ Цанковъ : Г-нъ Д-ръ Цачевъ, дѣто каза е истина. Тѣзи пари онѣзъ околийски началници искаха да ги турятъ въ своята кесия, а не въ общинската касса. Общинитѣ се противиха на това нѣщо. Било общински пари, било отъ продаване имущества, тѣ всичко земаха. Тогава станаха голѣми гюрултии, но суммитѣ си останаха така. Истина, че тѣзи пари, за които спомѣна г-нъ Цачевъ, сж на Дрѣновската община. И Нар. Събрание ще направи добръ, ако рѣши да ѝ се отпуснатъ.

Предсѣдателъ : Който приема да се върнатъ 80,000 гр. на Дрѣновската община, да си дигне ржката. (Болшинство).

М-ръ Начовичъ : Понеже се увеличава бюджета съ тази сума, то азъ моля, да се попълни този дефицитъ. (Гласове: Съгласни).

Шивачовъ : Азъ моля г-да представителитѣ, да иматъ малко търпение. Имамъ една малка просба до г-на М-ра на Вжтр. Дѣла. Има колиби, или махали отъ габровската околия, които сж искали отъ одавна да се присѣдинятъ къмъ Севлиево. Ще ги прочета и ще моля, да се присѣдинятъ съгласно тѣхното желание : да се отцѣпятъ съ княжески указъ отъ една околия къмъ друга.

(Чете списъка на общинитѣ).

М-рскиятъ съвѣтъ е намѣрилъ за необходимо и е прочелъ туй заявление и е направилъ рѣшение да се присѣдинятъ. И щомъ имаме мнѣнието на Дър. Съвѣтъ, нѣма какво да разискваме. Азъ просто моля да се присѣдини.

М-ръ Цанковъ : И споредъ общинскиятъ законъ и споредъ закона за териториалното распредѣление, М-ра има право съ единъ княжески указъ да премѣства такива села отъ една околия на друга, или да премѣсти центъра на околията, или на общината, както намѣри за нужно. Това право има всѣкога М-ството, а не е въпросъ за Дър. Съвѣтъ. Азъ имамъ прошения, не само отъ тѣзи, които се спомѣнаха тука, но още отъ много. За туй нѣмане нужда да се постави този въпросъ въ Нар. Събрание за рѣшение. Но тѣй като нѣма врѣме да се испита всичко това, азъ мисля, че Нар. Събрание трѣба да рѣши, щото нѣкои отъ наименованитѣ общини да отдѣли М-рството, слѣдъ като испита, че иматъ право да се отдѣлятъ.

Яневъ : Понеже се рѣши, да се повърнатъ пари-

тѣ на Дрѣново, то азъ ще помоля да стане същото и за Шуменъ. Да се забѣлѣжи въ протокола, щото въ бждѣщето Нар. Събрание да се повърнатъ.

Бошнаковъ : Въпроса за премѣстване едно село къмъ друга околия, комисията го е изучила и Нар. Събрание да има търпение ще го докладвамъ. Г-нъ Шивачовъ не трѣба да бърза много.

Предсѣдателъ : Давамъ 5 минути отидихъ.

(Послѣ распускъ).

Предсѣдателъ : Има тука още едно законче мѣничко, т. е. има единъ законъ за предпазители мѣрки по филоксерата, който бѣше внесенъ отъ колѣ отъ г-на М-ра на Общитѣ Сгради, и понеже не е много дълъгъ, то ако желае Нар. Събрание, ще го прочета. (Гласове: Не желае).

М-ръ Цанковъ : Азъ ми се струва, че то е единъ законъ, който има за цѣль, да запази нашитѣ лозия отъ тази болѣсть, и желателно е да се приеме изцѣло; защото тукъ не е за пари, но се касае за нашата полза, за да можемъ да запазимъ лозията си.

Предсѣдателъ (чете):

ЗАКОНЪ

ЗА

МѢРКИТѢ ПРОТИВЪ ФИЛОКСЕРАТА

ВЪ КНЯЖЕСТВОТО.

Чл. 1 Забранява се внасянето въ Княжеството жива филоксера, гроздѣ, лозови разсади, листи, прѣчки и пеньови (чукани), прѣцини, и торъ, сжщо и колове, садила и други орджия, употребявани въ лоза въ странство.

Чл. 2 Позволява се внасянето въ Княжеството и пренасянето презъ него вино, гроздѣ, цвѣтъ, зеленчуци, разни сѣмена и всѣкакви плодове. При всичко това Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията може да спре внасянето ония отъ поменжитѣ предмѣти, които бѣхж се припознали опасни.

Гроздѣто се допуца само безъ листи и прѣчки и въ сѣдове добръ обвити.

Разсадъ отъ дървета, храсти (arbrisseaux) и произведения отъ разсадници, градини, и оранжереи се пренася съ свидѣтелство отъ мѣстната власть, че

той не е отъ лозя и въ мѣстото нѣма филоксера. Всѣки разсадъ, освѣнъ секмитъ, трѣбва да бѣде съвършено безъ прѣстъ, обвитъ съ мяхъ и платло, тъй щото да не може да падне никаква частица отъ коренѣтъ му.

Чл. 3 Упоменатитѣ въ преходния членъ предмѣти, ако не сж обвити съгласно съ опредѣлението въ сжщия членъ, връщатъ се назадъ, или се унищожаватъ.

Чл. 4 Всѣкий стопанинъ или другъ нѣкой, който обработва или наглежда лозя, длъженъ е да извѣсти мѣстния кметъ, щомъ забѣлѣжи, че нѣкое отъ лозята му е наченхло да изсѣхва или да страда отъ нѣкой болѣстъ.

Това задължение се отнася и до стопани и арендатори на разсадници и градини, въ които има лози.

Кметътъ като получи това извѣстие, незабавно го съобщава на околийския началникъ или на окръжния управителъ.

Чл. 5 Окрѣжния управителъ незабавно назначава едно, по възможности, вѣщо лице да разгѣдва лозята, разсадницитѣ и градинитѣ, за които е получилъ извѣстие, споменхто въ предиджия членъ. Това лице има право да влиза въ тия стопански мѣста като и въ околнитѣ и да прави нужнитѣ изсѣдвания.

За резултата на изсѣдванията си, вѣщото лице представя изложение на окръжния управителъ, който го съобщава на надлѣжния министръ.

Чл. 6 Ако въ нѣкои лозя, разсадници или градини се появи филоксера, Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлнето и Търговията обявява за това чрезъ „Държавния Вѣстникъ“ и чрезъ мѣстнитѣ вѣстници.

Въ това обявление се обозначаватъ точно границитѣ на заразената съ филоксера мѣстность и предпазителната зона.

Чл. 7. За мѣстността заражена съ филоксера, взематъ се слѣдующитѣ мѣрки:

а) Искореняватъ се и се изгарятъ както болнитѣ така и находящитѣ се въ предпазителната зона лози, и се дезинфектира самата имъ почва, съгласно съ наставленията на Министерството.

б) Забранява се влизанieto на людѣе и добитѣкъ въ заразената мѣстность, сжщо и изнасянето отъ такъва мѣстность прѣстъ, листа, настения, дърва и други предмѣти, съ които може да се распространи филоксерата; най послѣ

в) Забранява се саденето нови лози върху заразенитѣ отъ филоксера мѣста до истечението на 5 години отъ дѣни на изгарянето.

Чл. 8. Разносцитѣ, които бѣхж станхли по операциитѣ, предвидени въ чл. чл. 5 и 7 отъ настоящия законъ, се посрѣщатъ отъ държавата.

Чл. 9. Оння лица, които нарушхтъ чл. 1, 2 и 7 отъ настоящия законъ, наказватъ се отъ мѣстния кметъ за пръвъ пхтъ съ глоба отъ 2—20 лева, а за втори пхтъ глобата се удвоява.

Чл. 10. Лозарѣе, които крихтъ отъ мѣстния кметъ болѣдуването на лозята си, наказватъ се отъ кмета съ глоба отъ 1—10 лева.

Чл. 11. Кметовѣтъ, които не изпълняватъ възложенитѣ мѣтъ отъ настоящия законъ обязанности наказватъ се дисциплинарно отъ окръжния управителъ съгласно съ чл. 48 отъ закона за чиновницитѣ.

М-ръ Икономовъ: Държавний съвѣтъ, като разгѣда този законопроектъ, постанови въ 9 и 10 чл., че нѣкой наказания ставатъ съ глоба отъ кмета. Но кмета има право да глоби само до 10 лева, а тукъ е предвидено глоба отъ 20 лева, и слѣдователно се надминува компетенцията на кмема. Затова, азъ предлагамъ да се каже, че се наказватъ отъ мировий сѣдия, за да не става противорѣчие съ другъ законъ. (Гласове: Съгласни).

Бобчевъ: Азъ искамъ да се тури въ скобки, при този законопроектъ, въ заглавието слѣдъ думата филоксера: „болестъ на лозята“.

Предсѣдателъ: Полагамъ на гласуване цѣлий законъ за мѣрцитѣ противъ филоксера. Който го приематъ съ измѣненята, предложени отъ М-ра на Общитѣ Сгради и г-на Бобчева, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Предсѣдателъ: Който желае да бѣде това първо и послѣдно четение, да си дигне ржката. (Болшинство).

М-ръ Цанковъ. Тукъ има едно предложение съвѣмъ малко, т. е. на градскитѣ кметове да имъ се даде такъвазъ власть, щото да могатъ да налагатъ глоба отъ 1—10 лева, селскитѣ и общинскитѣ — отъ 1—5 лева, а помощницитѣ въ селатата — отъ 1—3 л., и азъ моия, да се приеме това предложение, защото е неизбѣжно.

Шивачовъ: Нѣма време да се губи съ други предложения, но само да се чете доклада на прошектарната коммисия, и послѣ да отидемъ да снимѣ.

(Гласове: Нѣма да спимъ до дѣто осжмне). (Цачевъ: Цѣла нощъ ще стоимъ).

Предсѣдателъ: Това, което предлага г-нъ Цанковъ е само една добавка къмъ закона за общинскитѣ и градскитѣ управления. (Чете чл. 30:) Ония, които не се повинуваатъ на тѣзи распореждения, на казватъ се съ глоба отъ 1—10 лева въ полза на общината. Тая глоба се опредѣля отъ кметоветѣ и тѣхнитѣ намѣстници, а именно: градскій кметъ глоби отъ 1—10 л., селскій кметъ — отъ 1—5 л., а намѣстникъ — отъ 1—3 лева.

Марко Велевъ: Г-да, колкото за намѣстницитѣ на кмета, за тритѣхъ лева, дѣто ще затварятъ стоката, която хванатъ на нивата или бранището, ще бжде жалко за онзи човѣкъ, дѣто му седи стоката запрена. (Гласове: Съгласно).

Предсѣдателъ: Който приема предложението на г-на М-ра да, се прибави къмъ закона за общинскитѣ и градскитѣ управления чл. 30, както го прочетохъ ид-горѣ, да си дигне ржката. (Болшинство).

Който приема това четение първо и послѣдно, да си дигне ржката. (Болшинство).

Анневъ: Ще помоля Нар. Събрание, да не бърза толковъ. Преди да отговоря на г-на М-ра на Вжтрѣшнитѣ Дѣла за островъ Керкенезъ и за распискитѣ, които сж дадени на жителитѣ Видински и на другитѣ окржзи, ще напомня Нар. Събрание слѣдующето: Нар. Събрание знае, че се избра една комисия за преглеждане смѣткитѣ на бившето строително отдѣление. Доклада е вече готовъ и половината е подъ печатъ, и, като се довърши, ще се испроводи на всички депутати, и предлагамъ да се приложи това, като допълнение къмъ послѣдний протоколъ. Предложиха ни се 34 баланси отъ разни предприемачи, за да имъ разгледаме смѣткитѣ. Отъ тѣзи комисията можи да свърши до сега три, именно: по работитѣ на Розелта, Логинова и Хаджиенова. Понеже нѣма време тукъ да се докладва, то по крайней мѣрѣ, да се напечати доклада и да се приложи като допълнение къмъ послѣдний протоколъ.

Буровъ: Азъ мисля, че това предложение на г-на Аннава трѣбва да се приеме, но трѣбва той самичкъ да остане тукъ.

Анневъ: Азъ ще остана, но не претендирамъ никаква заплата. (Гласове: Трѣба да се заплати).

Т. Яневъ: Азъ ще подържамъ г-на Бурова; нека

остае тука г-нъ Анневъ, до дѣто свърши това, и да му се заплати.

Анневъ: Азъ ще остана нѣколко врѣме тука, и непрѣменно ще преработя свършеното до сега и ще го приложя къмъ послѣдний протоколъ.

Предсѣдат. Полагамъ на гласуване предложението на г-на Аннава; да се напечата доклада на комисията за преглеждане смѣткитѣ на горѣпомѣнатитѣ предприемачи и да се прибави къмъ послѣдний протоколъ, когато ще се начататъ колкото денна досѣди тука, да му се заплати (Глас.: То се разумѣва). Който приема това, да си дигне ржката. (Болшинство) Нар. Събрание приема да се напечати този докладъ, и, разумѣва се, че ще се заплати за това врѣме на г-на Аннава.

Ф. Мариновъ: Отношение отъ М-ството на Финанситѣ до III обикновенно Нар. Събрание.

До третото обикновенно Народно Събрание.

Съгласно тукъ приложенитѣ преписи отъ доклада ми подъ № 26080 и отъ указа подъ № 999 имамъ честь, да моля Народното Събрание да разрѣши, щото изработенитѣ отъ повѣренното ми Министерство правилници:

- а) За портovitѣ началници;
- б) За полицията на пристанищата; и
- в) За мореплавателната търговия, да ся приспособятъ презъ идущата година и да се внесжтъ на разгѣждане и приемане отъ идущото Народно Събрание. Извлечение отъ тѣзи правилници тукъ прилагамъ въ 70 екземпляра, да ся раздаджтъ не г. г. представителитѣ, а самитѣ правилници ще прѣдамъ на комисията, на която би са възложило да изучи това ми предложение.

Министръ: *Г. Д. Начовичъ*

Главенъ секретаръ: *Д. Поповъ*

За началникъ на отдѣлението: *Н. Х. Ангеловъ.*

Комисията, колкото може да разгѣда тѣзи правилници, вижда ги за полѣзни, ако се туратъ въ практика относително тѣзи портови капитани.

Предсѣдателъ: Азъ мисля да оставимъ този въпросъ на М-ски Съвѣтъ, и, ако вижда за полѣзно, да ги приложи. (Гласове: съгласни). Приема ли Нар. Събрание тѣзи правила за портovitѣ капитани и мореплавателната търговия да се туратъ въ дѣ-

ствие, ако М-терски съвѣтъ намѣри за удобно? (Приема се).

Докл. Бошняковъ: Тукъ има едно отношение отъ М-рството на финанситѣ къмъ Нар. Събрание, въ което има и слѣдующата преписка съ прошеніето отъ кмета Вълчи-дрѣмски, както и едно постановление отъ Ломскій окръженъ управителенъ съвѣтъ, да моли М-ството на финанситѣ да разрѣши, да се завърнатъ на Вълче-дрѣмския кметъ 2456 л. които отъ селското даждие е издвигилъ за съграждане едно здание, за правителствено помѣщение въ селото и тая сума да се повърне отъ паритѣ за интизапа на Ломското окръжие съгласно съ 10 чл. отъ „закона за тържищата“. Миѣнието на комисията е да се отпуснатъ тѣзи пари.

М-ръ Начовичъ: Ако искате обяснение, азъ ще кажа това (Гласове: Не искаме!) Азъ ще кажа, че Вълчидрѣмъ беше центъръ на околията, и кмета бѣше похарчилъ нѣкои правителствени даждия, да направи нужното помѣщение за админист. власти. А послѣ се повърна центъра на тая околия пакъ въ Кутловица, по рѣшението на Държавний съвѣтъ, и тѣзи пари останаха похарчени безъ никаква полза. Да ги заплати хазната, не е до тамъ умѣстно, особено като може да се заплататъ отъ интизапскитѣ пари. (Гласове: Съгласно.)

Предсѣдателъ: Който приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

Бошняковъ: Г-да, има още нѣколко прошения, азъ ще бѣда кратъкъ и моля, да не ставатъ много разисквания.

Има едно отношение отъ М-вото на финанситѣ, съ приложено прошение отъ Т. Димитровъ, жителъ на градъ Дупница. Просителя излага въ своето прошение, препратено съ едно отношение на М-рството на финанситѣ, отъ което се вижда, че той е принесълъ на Държавното съкровище една голѣма полза отъ нѣколко милиона лева, по врѣме на войната, понеже намѣрилъ записитѣ на три земеделчески каси: въ Кюстендилско, Радомирско и Дубничко, които пари иначе щѣха да пропаднатъ и да се утаятъ отъ длъжниците. Понеже той е старъ човѣкъ то М-то на финанситѣ предлага отъ 70 до 100 лева да му се отпусне пожизнена пенсия. Комисията е на слѣдующето миѣние. да му се отпуснатъ по 75 л. ежемѣсечно, но да получава пен-

сията отъ земеделческата касса, като е принесълъ не малка полза.

Ф. Мариновъ: Азъ незная, ако земеделчески-тѣ каси могатъ да направатъ подобно нѣщо, т. е. да отпуснатъ отъ тѣхнитѣ доходи пенсия. Разбирамъ да се даде пенсия отъ другъ изгочникъ, а отъ земеделческата касса подобно нѣщо не може да стане.

Списаревски: Азъ съмъ съгласенъ съ миѣнието на комисията, но тая пенсия да се отпуща отъ тия сумми, които е той изнамѣрилъ. (Гласове: Да). Тия сумми, които сж открити отъ него, отъ тѣхъ да му се даде.

Буровъ: Азъ сега ще забѣлѣжа, че трѣбва да бждемъ внимателни при напето рѣшение, защото отъ земеделческитѣ каси се харчатъ пари по рѣшението на Окр. съвѣтъ, впрочемъ, азъ съмъ съгласенъ да се отпуснатъ.

Докладчикъ Бошняковъ: Комисията има предъ видъ, че този човѣкъ е принесълъ полза на тия каси. Ако се съгласите, да се отпуснатъ отъ държавното съкровище, азъ бихъ се съгласилъ.

Т. Яневъ: Знаете, че при всѣка земеделческа касса има разсипни, които получаватъ 50 или 60 л. Моето миѣние е, по добръ да му се даде тая длъжностъ.

Докл. Бошняковъ: Не може. Той е старъ човѣкъ.

Списаревски: Азъ мисля, че това нѣщо нѣма да поврѣди, отъ дѣ да се отпуснатъ паритѣ; тѣ ще се намѣратъ. Ако Нар. Събрание постанови, да се отпусне отъ тия пари, които е открилъ, то на основание на това рѣшение, тѣ ще му се дадатъ.

Д. Моповъ: Този човѣкъ, понеже е старъ и има заслуги, то нека му се отпусне отъ тия сумми, които той е открилъ. (Гласове: съгласни).

Предсѣдателъ: Полагамъ предложението на комисията на гласуване. Който го приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

Прошение отъ с. Девня Варненско окръжие, съ което молятъ Нар. Събрание, да распорѣди да имъ се не взема повече даждие за емлѣка отъ колкото въ Турско врѣме, и то на основание мазбатата, която е приложена при прошеніето,

Друго прошение отъ селото Тестеджели, тоже въ тази смисълъ. Комисията е на миѣние, да се проводятъ тия прошения въ М-рството на Финанситѣ.

за да ги разгледа и удовлетвори. (Гласове: Съгласно.)

Прошение отъ с. Орѣшъ Българ. Сливово и Трънчовецъ, Свищов. Окр. Претендиратъ за нѣкакви черкезки и татарски земи суватлѣщи. Молятъ Н. Събрание, да рѣши да имъ съ повърне земята, която имъ била отнета. — Комисията тоже е на мнѣние тия прошения да се препратятъ въ М-рството на Финанситѣ. (Гласове: Съгласно). Друго прошение отъ кмета на общината Глиничъ, Берковска околия. И други въ сѣщата смисълъ отъ другитѣ Берковски двѣ общини. Тѣ претендиратъ земя отъ по нѣколко хиляди дюлumi, която имъ била отнета и пр. Разрѣшението и изучаването на тѣзи въпроси, комисията мисли, да се възложи на М-рството на Финанситѣ. (Гласове: Съгласни).

Друго прошение отъ жителитѣ на село Попина, които претендиратъ, че имале нѣкой островъ, отъ когото още въ дѣвно врѣме се ползували, да сѣкжтъ дървата му, а сега не имъ позволява правителството да се ползуватъ. Ако това е истина тѣй, ще молимъ М-рството на Финанситѣ да удовлетвори просителитѣ. Всичкитѣ тѣзи прошения относящи се по тѣзи въпроси, комисията е на мнѣние да се проводятъ въ М-рството на Финанситѣ да се изучатъ и да се удовлетвори просителитѣ споредъ закона. (Прието).

Дуковъ: Това щѣхъ да кажа, че до дѣто изучи правителството този въпросъ, понеже тѣзи хора се притесняватъ за даждия отъ финансови нагледникъ, да се спрѣ, до дѣто се направи справка, да ли принадлѣжи на това село да плаща този данѣкъ. Тамъ има всячко 4 дукани. Споредъ турскитѣ мазбати теметуата бѣше 62 франка, а сега е 120 франка само иджаръ. За това ще помоля правителството да предприше по напрѣдъ на нагледника, да не продава на хората бакъра и прочее, за данѣкъ.

М-ръ Начовичъ: Вотира се законъ за недоборитѣ, по слѣдствие на който всичкитѣ насилетвия за исплащане недоборитѣ преставатъ. Както рѣшихме, първитѣ нѣколко мѣсеци ще се употребяватъ, за да се поправятъ онѣзи грѣшки, които сж тукъ. Окр. и общинскитѣ съвѣти ще се поправятъ, и тогазъ ще се тури въ дѣйствиe закона, както се рѣши отъ Народното Събрание.

Шивачовъ: Ще помоля г. Докладчика да про-

чете още нѣкои прошения, които сж отъ сѣщата категория.

Предсѣдателъ: Моля г. Шивачова да си седне на мѣстото; защото г. Докладчика ще ги чете, когато имъ дойде реда.

Докл. Бошняковъ: Прошенията, за които говори г. Шивачовъ, преглѣдани сж вече въ комисията, и понеже не искатъ особено рѣшение отъ Нар. Събрание, ще се препратятъ на надлѣжното Министерство. Тукъ има прошения по парична частъ. (Чете): Прошение отъ отначало постѣпивнитѣ чиновници въ статистическото бюро, подвѣдомствено на М-рството на Н. Просвѣщение. Чиновницитѣ на това бюро бѣха се отнесли съ прошение лани до Нар. Събрание, което препрати просбата имъ въ М-рскій съвѣтъ, за да рѣши: признава ли ги за чиновници или не? Отъ обясненията, които сж дадени и съгласно съ закона за чиновницитѣ, М-рскій съвѣтъ въ засѣданието си отъ 30 мартъ постановилъ, че тѣ се признаватъ за чиновници, като такива прочее тѣ трѣба да получатъ квартирни 20 %. Чиновницитѣ просители живущи въ София за сега, сж 7 лица и слѣдва да имъ се заплати 2560 лева. Комисията е на мнѣние да се удовлетвори просбата имъ. (Гласове: Това е рѣшено). Тѣзи пари трѣба да се зематъ отъ М-рството на Нар. Просвѣщение.

Ф. Мариновъ: Относително до това прошение помня много добръ, че миналата година имаше едно прошение по тази работа и послѣ послѣдва второ. Отъ начало бѣше, за да имъ се даде по 20 % за квартирни, и послѣ да се признаятъ, да ли сж чиновници или волнонаемни. Зная, че като по едно-то, тѣй и по другото станаха постановления. Въ първото се казва, че сж волнонаемни. Послѣ дадохъ прошение да се признаятъ за чиновници, да не губятъ своитѣ чиновнически права и това имъ се отказва. Веднѣжъ станало постановление, днесъ напротивъ да правимъ друго, не може. За това прошения-ето да остане безпослѣдствие.

Докл. Бошняковъ: Не имъ се е отказало да ли сж чиновници или не. М-рскій Съвѣтъ е постановилъ, че тѣ сж чиновници, и за това тѣ искатъ да имъ се заплатятъ квартирни. Тѣ сж 7 лица, на които се слѣдва квартирни 2,560 лева. Молятъ да се отпусне тази сума.

Дуковъ: Този въпросъ се подигна и миналата

година и отказахме на тѣзи хора, като прибързахме. На другия денъ пакъ признахме, че трѣба да се плати. Подиръ, всичкитѣ чиновници били волноанемни или каквито и да сж, тѣхния М-ръ издѣйствуваше въ единъ докладъ и тѣ получаваха квартирни. Тѣхния М-ръ не е направилъ това, за туй тѣ изгубили правото за квартирни. Трети пжтъ вече стана г-да, какъ са разисква този въпросъ. Защо да се казва, че сж волноанемни. Всички сж едно. До когато иска нѣкой чиновникъ, до тогава служи; на сила не можешъ да го спрѣшъ да ти служи. Тукъ сега не е голѣма суммата. Много въпроси, много пжти се рѣшаватъ, и на послѣдни се разрѣшаватъ. Просто отъ каприции да правимъ, това е друго. Ако сте щедри, трѣба да бждемъ и къмъ единъ и къмъ други. Правдата го изисква да бждемъ равни къмъ всѣкого.

Д. Попповъ: До колкото помня, тогазъ имъ се отказа да имъ се плататъ квартирни, и се проводи прошеніето на М-рскій Съвѣтъ да се произнесе дали ги признава за чиновници. Чуемъ сега се казва, че сж признати, защо да не имъ се плати.

Предсѣдателъ: Комисията предлага на тѣзи 7 чиновници да се отпуснатъ за квартирни 2560 лева. Който приема това предложение, да си дигне ржката. (Вишегласно). (Приема се).

Докл. Бошняковъ. (Чете):

Прошение отъ жителитѣ мюсюмани отъ градъ Разградъ, и Шуменъ. Просителитѣ се оплакватъ, че тамошната власть не имъ позволявала да отварятъ дюкянитѣ си прѣзъ недѣлнитѣ дни така и въ другитѣ празници и то подиръ свършване на богослужението, исключая господскитѣ и царски празници. Комисията за разрѣшение тоя въпросъ е на мнѣние, да моли правителството, какъ би се произнесло то, за да останемъ съгласни по въпросътъ.

М-ръ Балабановъ: По този въпросъ се занимава Държавний Съвѣтъ, занимава се и М-рскій Съвѣтъ, още какъ съмъ влезълъ въ М-рството. Този въпросъ е зель край доста благополученъ за ония отъ нашитѣ съграждани, които не сж отъ християнско вѣроисповѣдание. М-рскій Съвѣтъ ще разрѣши този въпросъ и мисля, че е достаточнo това, за да се прекжснатъ тѣзи разисквания. И увѣрявамъ мюсюманското население, че ще се вземе просбата имъ въ внимание. Така щото напълно да се пока-

же всѣко почитание къмъ празникитѣ, които се припознаватъ.

Д-ръ Цачевъ: Заявлението на Турцитѣ е това, че ще отварятъ дюкянитѣ си недѣлнитѣ и празнични дни слѣдъ божественната литургия. Колкото за господскитѣ и царски празници, ще празнуватъ съ другитѣ.

М-ръ Балабановъ: На скоро М-ството съ едно окржко писмо отъ надлѣжний М-ръ ще съобщи резултата на разискванията на Дър. Съвѣтъ, така е и рѣшението на М-рскій Съвѣтъ по този въпросъ, който е рѣшенъ доста добръ за всички. За туй да се проводи това прошение въ М-рскій Съвѣтъ.

Молла Юсуфъ: Сега работата е да си отварятъ хората въ недѣли отъ като се излѣзие изъ черква. А другитѣ празници по-важни, напр. царскитѣ празници за Кяза или Императора, ще почитаме синца и недѣля нѣма да отварятъ до пуцаняе на черквата.

Предсѣдателъ: М-скій Съвѣтъ е рѣшилъ както желаете и на скоро ще се съобщи на всичкитѣ окр. управители. Тѣзи прошения споредъ предложеніето на комисията трѣба да се препратятъ въ М-рскій Съвѣтъ. Приема ли Нар. Събрание, да се препратятъ тѣзи прошения въ М-скій Съвѣтъ? (Приема). Който приема, да си дигне ржката. (Вишегласно).

Прошение отъ Петъръ Стояновъ жит. на гр. Русчукъ, а родомъ изъ Елена. При прошеніето приложени свидѣтелства: Отъ българскитѣ въстаници опълченци, които той подпомагалъ и поддържалъ преди войната, като живѣялъ въ Влашко; друго свидѣтелство отъ Руссенското Общ. Управление за неговото семейно и материално положение, както и за заслугитѣ, които е принесълъ по освобождението на отечеството ни. Отъ документитѣ комисията се убѣди, че просителя е принесълъ не малка заслуги и жертви на страната, за което моли Събранието да му отпусне една пенсия, понеже е съвѣтъ бѣденъ около 55 годишенъ и съ семейство, състояще отъ съпруга и 3 дѣца. — Мнѣнието на комисията е, да му се дава отъ дър. съкровище пожизненна пенсия по 50 лева на мѣсецъ и дѣцата му да се предпочитатъ за стипендианти между другитѣ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание предложеніето на комисията? (Приема се).

Докладчикъ Бошняковъ (чете): Прошение отъ

Общ. Управление на с. Цѣрова Кория, Търн. окр. Просителитѣ молятъ Н. Събр. да се распореди да се спадне отъ окладътъ на десѣтака имъ по-вече отъ 400 лева, съ които били несправедливо обложени, понеже тѣ били отъ даждието за долумитѣ на лозята, отъ 1879 год., което закона предвижда, че не трѣба да се налагатъ върху десѣтъка. За това просителитѣ били подали прошение г-ну управителю въ Търново, но не се зело въ внимание, понеже било подадено преди издаването на закона.

Мнѣнието на комисията е, да се удовлетворятъ просителитѣ презъ М-рството на Финанситѣ.

Буровъ : Миналата година се постанови, които заявятъ въ 3 мѣсеци разстояние подиръ публикуването на тоя законъ, да имъ се спадне отъ оклада за лозята. Имаше села, които заявиха по-напредъ, и които заявления нашия финансовъ чиновникъ не е зель въ внимание. Не е само Цѣрова-Кория, но има и други села, тѣ сж и втори пѣтъ заявявали.

М-ръ Начовичъ : Нар. Събр. може да постанови, че проситѣ на онѣзи общини, които сж заявили по преди на окр. съвѣти или нѣкои правителствени учреждения, да се зематъ въ внимание.

Предсѣдателъ : Приема ли Н. Събр. предложението на комисията и предложението на г-на М-ра на Финанситѣ да се препрати прощението на Общ. Управление на с. Цѣрова-Кория въ М-ството на Финанситѣ за удовлетворение? (Приема).

Доклид. Бошнаковъ (чете) : Прощението отъ София Спасова отъ г. Нова-Загора. Съ приложено на свидетелство отъ Общината Н. Загора и отъ двѣ други села, съ които удостѣряватъ, че покойния ѝ супругъ Златю билъ възстаникъ и хванатъ отъ турскитѣ власти умрѣлъ въ Цариградския затворъ. Просителката по вече отъ 60 годишна, крайно бѣдна, дошла е въ София отъ преди 1 мѣсець и моли да ѝ се отпусне една пенсия. Мнѣнието на комисията е, да ѝ се отпусне едноврѣмenna помощ отъ 200 лева.

Предсѣдателъ : Приема ли Н. Събрание предложението на комисията? (Приема се).

Докл. : Прощение отъ бившитѣ писари литографчици и разсилни на закрития Държ. Съвѣтъ. Просителитѣ молятъ Н. Събрание да имъ отпусне като на бивши чиновници 2-3 м-чна плата, тѣй като получаемото жалвание е било не голѣмо, почти единъ мѣсець

стоятъ безъ работа, ако и да просили М-рството за длѣжностъ, намиратъ се въ бѣдностъ и нѣколцина отъ тѣхъ били съ семейство. При това молятъ да имъ дадатъ М-ритѣ съотвѣтствующа длѣжностъ, особено въ Военното М-рство, гдѣто служили по вѣчето чужденци — Евреи. Мнѣнието на комисията е, да имъ се даде като награда получаемото жалвание поне за по 1 мѣсець за презъ настѣпающитѣ празници и да се помоли М-рскій Съвѣтъ, да ги назначи на длѣжностъ, особено въ Военното М-рство, дѣто служили по вече чужденци.

М-ръ Икономовъ : Колкото за това, които били добри за работа, тѣ ще се настанатъ, понеже въ всѣко писалище има нужда отъ добри писари и регистатори. Колкото за помощта, нѣматъ право, тѣ сж се обръщали вече 2-3 пѣти къмъ М-рскій Съвѣтъ за възнаграждение и имъ се отказа, на това основание, че тѣ не сж чиновници, а канцеларски принаплѣжности. И въ бюджета всѣкога се казва „за писци“ въ всичкитѣ канцеларии. Тѣ сж волнонаемни. Сега ако постоянствуватъ да искатъ възнаграждение, то е отъ подбуждение отъ вънъ. Всичкитѣ сж момчета по на 22 години, щото камикъ ако стиснатъ вода искарватъ. Всички сж бекяри, а казватъ, че сж фамилисти и въ нещастно положение. Това е вече безобразие отъ тѣхна страна. Мене ми се струва, че ако не бѣше бившия предсѣдателъ г-нъ Д-ръ Вълковичъ да ги бута, не щѣха да безпокоятъ Народ. Събрание.

Шивачовъ : Азъ незная, може г. Икономовъ да знае кой ги бута, но Нар. Събрание трѣбва да обърне внимание, че ако въ Военното Министерство има Евреи, то по добръ е да бѣдѣтъ тѣзи Българе, отъ колкото да сж Евреи, които зиматъ по 6—7.000 лева. Н. Събрание ако иска, да постанови нѣщо, а кои ги буталъ, той си знае. За друго нѣма какво да се говори.

Д-ръ Цачевъ : Мисля, че предложението, което направи г. Шивачовъ, ще улесни работата по това прошение, да се възложи на Министерскій Съвѣтъ, като се помоли възъ основание исказаното желание отъ Народното Събрание, да се назначаватъ на служба туземци, и да се помоли М-рскій Съвѣтъ, да има добрината да се справи, и ако има такива Евреи и пр. въ Военното Министерство, да помоли Военното Министерство да назначи тѣзи хора.

М-ръ Молловъ: Съ едно условие приемамъ, че ако гѣ сж тѹземци.

Анневъ: Въ допълнение на думитѣ на г-да Шивачова и Цачева ще кажа, че какво сж криви тѣзи хора. Като се закрилѣ Държав. Съвѣтъ, трѣбва да имъ се отпусне за по 2—3 мѣсеци. Които сж волнонаемни, както каза г. Икономовъ, пакъ не трѣба да се остави прошенението имъ безпослѣдствие.

Доклад. Бошняковъ: Тѣзи лица дохождаха нѣколко пѣти при мене. Исказаха това и устно, което е въ пропѣнието. Да ли положението имъ е добро или не, не знамъ. Комисията е на мнѣние, да имъ се даде като награда получаемото жалование поне за по 1 мѣсецъ, за прѣзъ настѣпающитѣ празници. И второ да препорѣчи прошенението на М-рскій Съвѣтъ, за да ги назначи на служба, особено въ Военото Министерство, дѣто служили по вече чужденци,

Предсѣдателъ: Азъ ще раздѣля тѣзи два въпроси. Приема ли Нар. Събрание, да се препрати прошенението въ Министерскій Съвѣтъ и да се помоли М-рскій Съвѣтъ, да направи распорѣждане да имъ се дадѣтъ служби въ Военното М-рство, ако тамъ служатъ Евреи и пр. Моля онѣзи, които приематъ да си дигнатъ рѣката. (Вишегласне). Сега ще туря на гласуване, да имъ се отпусне по 1 м-чна заплата.

М-ръ Икономовъ: Трѣба ли да падне Министерското рѣшение или не, защото по туй има Министерско рѣшение. Тогава нашитѣ рѣшения нѣматъ никакво значение.

Шивачовъ: Искахъ да кажа, че ако чиновницѣ, които получаватъ по-голѣма плата, и които по щастие сж назначени съ прикази и укази да зиматъ по 3 мѣсечни жалования, мисля, че тѣзи хора не сж виновати, че не сж имале това щастие. Отъ дѣ знаемъ, че не ще излѣзне законъ, да се дава подиръ и на писаритѣ. Ние рѣшихме за чиновницѣ въ статистическото бюро, и логическо послѣдствие трѣба да е да се отпусне по за 1 мѣсецъ жалование. Даже по за 3 мѣсеци можемъ да имъ отпуснемъ.

М-ръ Икономовъ: Тамъ бѣше случай, че не бѣше се рѣшило отъ М-рскій Съвѣтъ. Тукъ се обърнаха тѣ къмъ М-рскій Съвѣтъ, и М-рскій Съвѣтъ най добръ знае какви сж: чиновници или не. Тѣ не сж назначени нито съ указъ нито приказъ. Дойде единъ и казва да му се даде, ако има едно мѣ-

сто за писаръ. Дава му се, плаща му се 3 — 4 мѣсеци, послѣ му казватъ мѣстото се затваря и си отива.

Доклад. Бошняковъ: Отъ освѣтленията на г. Икономова, като незнаехъ, че е така, изученъ въпроса, оттеглятъ своето мнѣние. Остава прието само първото рѣшение, което гласува Н. Събрание.

Доклад. Бошняковъ: (Чете):

Прошение отъ Еромонаха Пахомия, Егуменъ на Дръновски мѣнастиръ. Просителя излага историята на мѣнастира, своята биография и голѣмитѣ жертви сторени по нашето освобождение, като явява, че мѣнастира въ въстанието на 1876 год. бидѣ бомбардиранъ и разрушенъ отъ Шевкетъ наша до основание, разонха находящитѣ се въ него въстаници. При това явява, че той е пакъ подновилъ манастира и по настоящемъ въздига единъ паметникъ за поминалитѣ въстаници за нашата свобода. Моли Нар. Събрание да опрости въобще манастирското даждие отъ 1880 за въ бѣдѣще на нѣколко години, както това даждие е било опростено отъ Н. Събрание за миналитѣ отъ 1877 до 1880 год. Това даждие е по-вече отъ 600 лева на годината. Г-да представители! Знаете, че този манастиръ е за България историческо мѣсто, и е принесълъ голѣма жертва за освобождението на България; затова мнѣнието на комисията е, щото въобще даждието на манастира отъ 1880 до 1884 год. включително да се опрости.

Тодоръ Яневъ: Споредъ наставленията за исписване имуществата чл. 7 говори, че манастиритѣ, които подържатъ училища, тѣхнитѣ имущества неподлежатъ на даждия; този въпросъ е рѣшенъ. Правителството не трѣба да имъ полага даждия.

М-ръ Начовичъ: То е тѣй наистина споредъ първото наставление за исписванието. Но подиръ дохожда друго Народно Събрание, което измѣни малко нѣщо тѣзи наставления. Именно заради туй и Рилскій манастиръ се натовари да плаща даждия, Народното Събрание не се е произнесло въ друга смисълъ, и за това то може да постанови сега да си остане относително до тоя манастиръ, както е отъ врѣме на окупацията, т. е. да му се опрости даждието.

Тодоръ Яневъ: Емлякъ и иджаръ не плащахъ.

Попповъ: Наистина таково нѣщо имаше и въ

турско врѣме; но сега емлякъ не плащатъ, а бегликъ и ошуръ плащаха, когато въ турско врѣме сж плащали бегликъ и ошуръ, сега да не плащатъ, не може.

Докладчикъ Бошняковъ: Азъ направихъ изпискуемитѣ справки и тамъ видѣхъ, че на този манастиръ всичкото годишно даждие е повече отъ 600 лева за десѣтъкъ, емлякъ, теметуатъ, и прочее. Предъ видъ на заслугитѣ, което е направилъ този манастиръ, необходимо е, да му се опрости даждието. И моля г-да представителитѣ, да се приеме предложението на комисията.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! (Гласове: исчерпано е!) Този манастиръ е извѣстенъ: той е старъ манастиръ и съвършено . . . (Гласове: не е Дръновски). Азъ мисляхъ, че е за Дръновски манастиръ.

Предсѣдатель: Предлагамъ на комисията предложението на комисията, да се опростатъ даждията на манастира отъ 1880 включително и 1884 год. Моля, които приематъ това, да си дигнатъ ржката. (Болшинство. Приема се).

Докладчикъ Бошняковъ: Друго прошение отъ игуменката на Кремиковский манастиръ. Въ него манастиръ сега живѣятъ 26 монахини, като по врѣме на войната, преслѣдвани отъ турскитѣ власти избегали отъ Македония и се подслонили въ тоя манастиръ, които го поправили, понеже билъ недоустроенъ. Молятъ Народното Събрание, да се произнесе за опрощаване слѣдующото тѣмъ даждие за 1883, както и за идущата година. Отъ направенитѣ справки, както и отъ обясненията на тукашното духовно началство, комисията се увѣри, че този манастиръ има дългъ, и е на мнѣние да се опрости даждието за 1883 и 1884 год. включително.

Предсѣдатель: Полагамъ на гласуване предложението за опрощаване даждията на Кремиковский манастиръ. — Дѣ е този манастиръ? —

Докладчикъ Бошняковъ: Два часа при София.

Предсѣдатель: Полагамъ на гласуване предложението на комисията, да се опростатъ на Кремиковский манастиръ даждията за 1883 и 1884 год. Ако Народното Събрание приеме, да се опростятъ 320 лева на година.

Тодоръ Яневъ: Азъ мисля, туй прошение ще трѣбва да отиде въ М-рството на Финанситѣ, да се

испита, ако тѣ дължатъ за емлякъ и иджаръ, тогава да имъ се опрости; а ако е за десѣтъкъ или бегликъ, тогава да си плащатъ.

Предсѣдатель: Ако приемаме благосклонно такива прошения, до година ще имаме такива 500 прошения.

Шивачевъ: Не трѣбва да глѣдаме такива прошения отъ калугери и калугерки.

Предсѣдатель: Моля ви се г-нъ Шивачовъ!

Лазаръ Дуковъ: Тука е въпросътъ за 1883 и 1884 год. 1883 год. приемамъ, нъ за 1884 не може да се приеме, защото тогазъ ще дойде друго Събрание, и то може да опрощава даждии за тѣзи година. Може най-сетнѣ да имъ се опрости; но до колкото азъ зная, този манастиръ има голѣмъ приходъ. Най-сетнѣ може да имъ опростите и за 1885 год.

Шивачовъ: Само ще помоли г-на докладчика, да благоволи да се смиле както за себеси, така и за насъ, защото стана 12 часа вѣче. Ако има по-малки прошения може да се испратятъ на надлѣжнитѣ министерства, а тукъ за 300 лева да стоимъ цѣла нощъ да разискваме, не можемъ. Ако има прошения за по-голѣми сумми, могатъ да се глѣдатъ; нъ ако нѣма, могатъ да се оставатъ.

Бошняковъ: Г-нъ Шивачовъ да има търпѣние. Има тукъ прошения отъ села и градове. Азъ съмъ направилъ справки въ министерството и тамъ суммата е повече отъ 300 лева. (Гласове: Прието).

Предсѣдатель: За 83 година ли?

Бошняковъ: За 83 година.

Предсѣдатель: Приема ли Народното Събрание да се опростятъ даждията на Кремиковский манастиръ за 83 год. (Приема се).

Докладчикъ Бошняковъ: Промение отъ жителитѣ на Еленската околия, Търновско окружие, подписано отъ 9 общини а именно: Еленска, Распоповска, Маренска и пр. Просителитѣ излагатъ заубитѣ, които сж претърпели отъ ненадѣлнитѣ нападения на неприятелскитѣ войски прѣзъ 1881 год. Явяватъ, че на другата година по предложението на тамошния дружиний командиръ, който е билъ окруженъ началникъ на града, изживили огромни сумми за съзижданието на една казарма въ гр. Елена; и сръщу тѣзи сумми, които сж изживили за казармата, молятъ Народното Събрание, да имъ опрости даждието емлякъ за нея и другата години, т. е. за

77 и 1878 г. понеже не сж зели нищо отъ разоренитѣ си домове и ограбени имущества. — По тѣзи частъ е имало преписка между Търновскій окруженъ управитель и М-рството. Въ Народ. Събрание презъ мин. сесия имаше подобно едно прошение, което пратихме за издаване чрезъ М-то на Финанситѣ, нѣ му сж дали ходъ. Въпрстъ е отъ голѣма важность, и бихъ желалъ да се обърне внимание, защото всичкитѣ тѣзи сѣта и градове сж пострадали много. Азъ съмъ билъ него врѣме въ кавалерията т. е. въ врѣмето на войната и зная положително и съмъ очевидецъ на тѣзи работа. Ако сега не имъ опростимъ нѣщо, ний ще направимъ голѣма несправѣдливостъ. По предложението и увѣщанието на майора Радановски, който и сега не отказва това, тѣ сж дали освѣтъ материалъ но и 121,417 лева за казарми, съ надѣжда, че тая сума ще имъ се повърне. — Комисията мисли, щото срѣщу даждията емлякъ, иджаръ и таметуатъ за 1884 год. да имъ се спадне тѣзи сума съразмѣрно на всяка община споредъ приложената вѣдомость, и М-рството на Финанситѣ да направи надлѣжнитѣ распореждания, като провѣри, че дѣйствително сж изживени тия пари за казармитѣ.

Шивачовъ: Азъ само ще да кажж двѣ думи. Тѣзи пари не сж само отъ тѣзи Еленчане. За тѣзи казарма сж давали и селата отъ Османъ-Пазаръ и други, които сж давали пари. Моля г-на Бобчева, да расправи този въпросъ.

Д-ръ Цачевъ: Г-да предствители, азъ съмъ ималъ случай да зная какъ стои този въпросъ, когато бѣхъ въ управлението. Тукъ се вижда отъ преписката, че тѣ искатъ да имъ се опрости.

Тодоръ Яневъ: Запостройката на тѣзи казарма Османъ-Пазарската околия е дала нѣщо 32,000 лева. По миналата година сж подали прошение въ М-ството и поискаха да имъ ги възвърнатъ тѣмъ за удовлетворение на тѣхнитѣ нужди въ околията: тѣй щото споредъ рѣшенията ще моля Народното Събрание, щото тѣзи пари, които сж се издали отъ Еленската околия, тѣй сжщо и за Османъ-Пазарската околия, да се възвърнатъ, защото и отъ двѣтъ околии сж дали пари за тази казарма.

Бобчевъ: Понеже е ливно и всички знаете, че при настѣпнието на Турцитѣ отъ Елена жителитѣ избѣгажж за половинъ сахатъ въ деньтъ на Введение, (Ноемврий 21-й 1877 г.) и оставиха всичко,

и тамъ се убиохъ 2,000 души, отъ побѣдоноснитѣ Русски и отъ Турскитѣ войски, и 1,000 души отъ нашитѣ Българе. Трѣбва да вземемъ това нѣщо предъ видъ. Подиръ връщанието ни тамъ, забра ни тамошнитѣ окруженъ управитель Майоръ Радановскій и каза ни: тукъ видимъ че е изгорѣло всичко, нѣ трѣбва да направите казарми, за да не умрѣтъ и солдатитѣ. Ний тогава дадохме 40,000 лева, и направихме една казарма, която днеска струва 150,000 л., споредъ другитѣ казарми, които се строятъ отъ военното Министерство. На туй основание, че ще ни се дадѣтъ тѣзи пари, ний сме давали, и сега населението си ги иска.

М-ръ Цанковъ: Г-да представители, азъ предлагамъ тѣзи останали прошения д. се възложатъ на осмотреннето на надлѣжнитѣ министерства (Гласове: съгласни). Както виждате има работи, които трѣбва да се изучаватъ: т. е. рѣшаваме да даваме пари, безъ да изучаваме въпроситѣ добръ. Ако слѣдваме тѣй, до година ще имаме 10 ката прошения, за да занимаватъ напраздно Народното Събрание, и трѣбва тѣзи хора да се научатъ да провождатъ прошенията си на М-ствата и М-ствата да ги даватъ въ Народното Събрание. Заради това моля, да се испратятъ тѣзи прошения въ надлѣжното М-ство.

Бошняковъ: Моля г-на президента, да се съгласи, че тѣзи прошенията, не трѣба да се оставятъ безъ послѣдствие или висащи.

М-ръ Цанковъ: Не безъ послѣдствие, а да се проведатъ на надлѣжнитѣ М-стерства за изпълнение.

Бошняковъ: Има 68 прошения, тукъ сж отдѣлени 12, които сж много интересни.

Предсѣдателъ: Ще туря на гласуване предложението на г-на Министра на Вхтрѣшнитѣ Работи, и моля, които приематъ да се възложатъ прошенията на надлѣжнитѣ Министерства, да си дигнатъ ржката. (Бошинство). Ще рече Народното Събрание приема.

Шивачовъ: Ще добавя, че ако ги намѣрятъ М-рствата за справедливи, да ги удовлетворятъ.

Докладчикъ Бошняковъ: Кой да препрати тѣзи прошения на М-ството, когато Събранието се вече затваря?

Предсѣдателъ: Мене ги дайте.

Доклад. **Бошняковъ:** Тогава Народното Събрание да има добрината да остави едно лице отъ чле-

новетъ на комисията по прошенията, за да направи нужниѣ забѣлѣжки върху тѣхъ споредъ нейното мнѣние и да ги распредѣли за препращанне по принадлежностъ на всяко Министерство.

Предсѣдателъ: Това приемамъ на драго сърдце.

Списаревски: Ако комисията си е съставила мнѣние върху тѣзи прошения, то министерский съвѣтъ или надлежнитѣ М-ри не ще могатъ да ги изменатъ, и ще даватъ надлежний ходъ.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители!

Предсѣдателъ: Нѣмама думата, думата има г-нъ Марко Велевъ.

Марко Велевъ: Г-да, дойде първо едно прошение отъ Бѣлоградчикъ, което първо се каза отъ Бѣлоградчикъ отъ единъ старецъ. Той е първи поборникъ, и той се отнесе до г-на президента, и мислимъ да се удовлетвори този старецъ; защото не може да си храни себеси, и просто ходи да проси заради нашата слободия.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители!

М-ръ Цанковъ: На г-на Марко Велевъ ще кажа за този поборникъ, че въ М-рството на Вжтрѣшнитѣ дѣла има законъ за поборницитѣ, да се отнесе до М-рството на Вжтрѣшнитѣ дѣла. Тѣ какво правятъ поборницитѣ? Опредѣля имъ се една пенсия, но отъ като знаятъ, че и Народното Сѣбрание опредѣля пенсия, даватъ и тукъ прошение; заради туй моля, да се отнесе до М-рството.

Предсѣдателъ: Такова прошение не е дохождало първи пътъ тука. Г-нъ Цачевъ има нѣщо да каже.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Тукъ се прие въ бюрото една телеграмма отъ Добра Хаджи Радковъ съ слѣдующето съдържание: (Чете):

„Съдилищата несправедливо ми наложиха глоба по контракта за купуване десѣтъка отъ дѣсѣточнитѣ храни за 1880 и пр.“ Ето какъ е г-да работата: Обстоятелствата сж слѣдующитѣ: Този чловѣкъ купува презъ 1880 год. хранитѣ на Еленската околия, сключва контракта съ правителството, т. е. съ окръжния управитель, и стана прѣзъ 1880 год. както знаете . . . (Гласове: телеграммата да се проводи на надлежний М-ръ). Добрѣ, ще я проводимъ на М-ра.

Бобчевъ: Нека искаже г-нъ Д-ръ Цачевъ . . .

М-ръ Цанковъ: Трѣбва М-рството да види найнапредъ работата и да я изучи.

Д-ръ Цачевъ: Добрѣ; правителството ще изучи тѣзи работа за глобата.

Предсѣдателъ: Ако Министерството намѣри, че несправедливо сж го глобили, да удовлетвори просителя.

Д-ръ Цачевъ: Азъ предлагамъ на Народното Сѣбрание, да постанови, да се доложи настоящата просба на г-на М-ра на правосъдието, които слѣдъ като испита . . .

Предсѣдателъ: За какво на М-ра на правосъдието? За какво да се проводи въ М-рството на правосъдието?

Д-ръ Цачевъ: Защото сж го осѣдили чрезъ съдилищата.

Предсѣдателъ: Ако сж го осѣдили, М-ра не може да отмени рѣшението на съдилището.

Д-ръ Цачевъ: Глоба е туй не е рѣшение. (Гласове: на Министра на Финанситѣ да се проводи).

М-ръ Стоиловъ: Това предложение е безполезно. Г-да, тукъ има сѣдебно рѣшение, и на основание на това сѣдебно рѣшение ще се земе глобата. Азъ мисля, че надлежния М-ръ и М-рътъ на Финанситѣ сж които иматъ право да представатъ за опрощаванне. Азъ мисля, трѣба да се проводи на надлежни М-ръ и на М-ръ на Финанситѣ, които иматъ право да представатъ за опрощаванне, защото презъ 1880 год. всичкитѣ контракти сж биле наложени съ глоба, като не сж биле налепени съ гербови марки; заради това да се проводи на М-рството на Финанситѣ, за да предствви на Народното Сѣбрание за опрощаванне на тѣзи глоба.

Поповъ: Съгласенъ съмъ, защото не налепений контрактъ е на правителството, а не на предприемача.

Буровъ: Тѣзи хора сж купили храни отъ правителството. Правителството е направило съ тѣхъ контрактъ, и правителството, дѣто е дало на тѣхъ контракти, тѣ не сж облепени; и послѣ това ако има погрѣшки, направило ги е правителството; не биле само тѣхнитѣ контракти тѣй, затова съгласенъ съмъ да се проводи тѣзи телеграмма до г-на М-ра на Финанситѣ, за да се удовлетворятъ тѣзи хора.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Сѣбрание, да се проводи тѣзи телеграмма въ М-ството на Финанситѣ, за да се удовлетвори просителитѣ; ако намѣри тѣхната прозба за умѣстна. (Приема се).

Шивачовъ: Споредъ думитѣ на г-на М-ра на Финанситѣ искалъ да каже: подобни въпроси за въ бѣдѣ ще се явятъ много, защото закона за неговия сборъ като не можехме да го разгледаме, н-маме законо-глобовия сборъ отъ турското врѣме. За това г-нъ М-ръ на Финанситѣ да се признае въ Народното Събрание, какъ ще се глѣда за напредъ този въпросъ; кой законъ ще се приспособява за да не ставатъ такива нередовности?

Предсѣдателъ: Г-да представители, всичко, което бѣше внесено въ Народното Събрание, всичко се рѣши и разгледа, остана само закона за ловътъ.

Попповъ: Ще моля г-на М-ра на Вътрѣшнитѣ Дѣла, да даде заповѣдъ на околийскитѣ началници, да кажатъ на общинскитѣ кметове за ловение на вълцитѣ.

Предсѣдателъ: Има въ този законъ таково нѣщо.

М-ръ Икономовъ: Колкото за истреблението на врѣднитѣ животни, то е позволено такова нѣщо; но има друго нѣщо, за което трѣба да се разгледа този законопроектъ. Ви знаете г-да, че приехме единъ бюджетъ за доходитѣ на държавата, и тамъ е предвидено единъ доходъ отъ ловътъ. Сега, ако не се разгледа този законъ, доходътъ не ще остане въ бюджетътъ.

Попповъ: Глѣдамъ тукъ единъ чл., който казва, че не бива зимно врѣме да се прави ловъ и нощъ не бива да се биятъ, а когато зимно врѣме не се позволява, тогава кога?

М-ръ Икономовъ: То е само за полѣзнитѣ животни, а не за врѣдоноснитѣ.

Предсѣдателъ: Ще ви прочета за 5 минути законопроекта за ловътъ. Имайте търпение! (Чете):

ЗАКОНЪ ЗА ЛОВА.

Чл. 1. Никой не може да ходи на ловъ безъ позволенъ билетъ прѣзъ времето, когато ловътъ е дозволенъ. Ловецътъ, когато ходи на ловъ, длъженъ е, да носи позволенъ билетъ у себе си.

Този билетъ не е задължителенъ на ония, които правятъ лова въ своитѣ притѣжания, ако тѣ сж обградени.

Чл. 2. Ловътъ е дозволенъ въ територията на цѣлото Княжество съ исклучение на частнитѣ притѣжания, които сж обградени съ зидъ, плетъ и пр.

Чл. 3. Позволителнитѣ билети се приготвятъ отъ Министерството на Финанситѣ и се издаватъ отъ Околийскитѣ Началници на основание на свидѣтелство отъ Общинското Управление на общината, въ която живѣе просителътъ на билета за ловъ.

Просителя на билета за ловъ плаща за общинското свидѣтелство 1 левъ за въ полза на общинската касса.

Чл. 4. Позволителний билетъ за ловъ струва 12 лева, отъ които 7 се взематъ за държавното съкровище а 5 за полза на окръжieto, отъ което е общината, която е издала свидѣтелството, уномѣнатото въ прѣдходния членъ.

Чл. 5. Билетитѣ за лова иматъ сила за една година и за цѣлото Княжество; тѣ се издаватъ на име на ловеца.

Чл. 6. Билети за ловъ не се даватъ:

1) на лицата, които сж изгубили гражданскитѣ и политическитѣ си права;

2) на задрѣтени, на малолѣтни и въобще на всички находящи се подъ опекунство лица. Исклучение се прави за ония непълнолѣтни, които сж по горѣ отъ 18 год. и които представятъ дозволение за това отъ своитѣ родители или настойници;

3) на лица, които се намиратъ подъ полицейски надзоръ;

4) на онѣзи, на които е задрѣтено да носятъ оръжия; и

5) на слабоумнитѣ, и на тия, у които пиянството е станало страсть.

Лица, непознати на общинското управление, за да добиятъ позволенъ билетъ, трѣбва да представятъ порѣчителъ, който да потвърди, че тѣ не падатъ въ категоритѣ на ония, на които ловътъ е задрѣтенъ.

Чл. 7. Забранено е да се ходи на ловъ нощъ и когато паде дѣбелъ снѣгъ; сжщо е забранено употреблението: примки, ями, капани, мрѣжи, кошове, примамване и умайване на дивича. Притѣжателитѣ или наемателитѣ на земи даже и прѣзъ забраненото врѣме на лова могатъ да употребяватъ послѣднитѣ сръдства за истреблението звѣроветѣ, които поврѣждатъ притѣжанието или посѣва имъ.

Чл. 8. Ловътъ се отваря всѣка година на 1 Августъ и се затваря на 1 Февруарий. Окрѣжнитѣ Управители 15 дни прѣди врѣмето за отварянието

на лова извѣстиятъ публиката чрезъ обявления за отварянието на лова.

Чл. 9. Окръжнитѣ Управители заедно съ окръжнитѣ постоянни комисии иматъ право да спрѣтъ убиваньето на пилци, полѣзни за земледѣлието. Окръжнитѣ Управители още иматъ право, било прѣзъ запрѣтеното или позволеното врѣме за ловъ, ако се окаже нужда, да съставятъ потери (хайки) за истрѣблението на врѣдителни звѣрове.

Чл. 10. Окръжнитѣ Съвѣти могатъ да опредѣлятъ възнагрѣждение за истрѣблението врѣдителни животни.

Чл. 11. Окр. Управители, съгласно съ рѣшението на Окр. Съвѣти, могатъ да опредѣлятъ:

- 1) врѣмето на лова за прѣлетнитѣ птици; и
- 2) врѣмето прѣзъ, което се позволява ходенъето на ловъ за водния дивичъ по блатата, езерата и рѣкитѣ.

Чл. 12. Запрѣтено е, да се ходи на ловъ въ земи, на които плодътъ не е още обранъ.

Чл. 13. Запрѣщава се пушканието за ловъ въ градоветѣ, прѣдградията, селата, публичнитѣ расходи и градини.

Чл. 14. Въ всичкитѣ окръжия е запрѣтено, да се продава, купува и пренася дивичъ прѣзъ врѣмето, когато ловътъ е запрѣтенъ, освѣнъ ако се докаже, че ловътъ иде отъ странство.

Въ случай нарушение на този членъ, ловътъ се конфискува и се продава за полза на общината, въ която нарушението е открито.

Търсене на скрития ловъ прѣзъ запрѣтеното врѣме не може да стане, освѣнъ въ ханищата, гостилницитѣ, продавницитѣ за продоволствие и въ други мѣста отворени за публиката.

Чл. 15. Ако кучетата, пустнати подиръ дивича, влѣзатъ въ чужди притѣжания и нанесатъ поврѣда, ловѣцътъ отговаря за нанесената поврѣда.

Чл. 16. Онѣзи, които ходятъ на ловъ безъ позволенъ билетъ, наказватъ се съ глоба отъ 20 до 50 лева.

Чл. 17. Наказватъ се още съ глоба:

- 1) отъ 5 до 10 лева онѣзи, които упорѣбаватъ оржия и сръдства, освѣнъ предвиденитѣ въ чл. 7.
- 2) отъ 10 до 50 лева: а) онѣзи, които ходятъ на ловъ въ чужди оградени притѣжания безъ позволение на притѣжателитѣ; и б) прѣстѣпленията прѣвидени въ членъ 12 на настоящия законъ; и

3) отъ 20 до 100 лева: а) онѣзи, които ходятъ на ловъ прѣзъ врѣмето, когато ловътъ е запрѣтенъ; б) онѣзи, които ходятъ на ловъ нощъ; и в) онѣзи, които прѣзъ запрѣтеното врѣме на ловъ продаватъ, купуватъ или пренасятъ дивичъ.

Чл. 18. За всѣко вторично прѣстѣпление глобата се удвоява.

Чл. 19. Вторични прѣстѣпления се считатъ ония, които сж повторени въ течение на една ловна година.

Чл. 20. Въ случай на нарушение, поменжитѣ въ слѣдующия 21 членъ, длѣжностни лица съставятъ актове, въ които се излагатъ всичкитѣ обстоятелства на нарушенията.

Чл. 21. Надзорътъ върху изпълнението на настоящий законъ се възлага върху кметовѣтѣ, тѣхнитѣ помощници, полицейскитѣ власти, жандармитѣ, горскитѣ стражари, стражаритѣ по риболовството, чиновницитѣ и стражаритѣ по митницитѣ.

Чл. 22. Виновинитѣ немогатъ да бѣдатъ безорѣжени, нито запрѣни; нѣ ако сж непознати и криятъ имената си, тѣ се завеждатъ тозъ часъ при кмета, който се увѣрява за личността имъ.

Чл. 23. Жандармитѣ, горскитѣ стражари, падаритѣ и стражаритѣ по риболовството и онѣзи по митницитѣ, които сж открили прѣстѣплението по лова, получаватъ за възнагрѣждение една четвърта част отъ глобата.

Чл. 24. Възнагрѣдението бива едно даже и тогава, когато нѣколко стражари сж сѣдѣлиствували за откриваньето на прѣстѣплението и съставянъето на постановлението.

Чл. 25. Заявления прѣдставени 3 мѣсеци подиръ нарушението на този законъ, не се взематъ въ внимание.

Дуковъ: Този проектъ, наистина сега не може да се разглѣда. До колкото можахъ да запомня отъ членовѣтѣ, тозъ законъ ще има голѣма важность за хората. Хората ще се натоварватъ съ глоби, най-напредъ единъ левъ послѣ два. сетѣ три и т. н. т. до 12 лева. Разбира се, тогава онзи, който е авджия, трѣба да ходи само за това, т. е. да работятъ само да плащатъ глоба. Но има хора, които ходятъ само по единъ два деня, и щомъ е безъ билетъ, ще му се зема глоба, или оржиято.

Най-сетѣ, въ добавленве има още едно. Умѣстно е. да приемемъ тозъ законъ, но трѣба тогава да

имаме овчарски кучета да гонят вълците. То е уместно. Съ една рѣчь, тоя проект не може да се приеме, а да се остави за другъ път.

Бобчевъ: Понеже има законътъ да се практикува и тѣзи лева сж много, зарадъ туй въ онзи законъ, който се практикува сега, моля Нар. Събрание да направи 6 лева за позволително, вмѣсто 10 лева. (Гласове: Не може!) Но правителството ще има тогава повече приходъ.

М-ръ Икономовъ: Не може да стане намаление. Нар. Събрание е свободно да приеме или да не приеме тозъ законъ, но колкото за намаляването таксата, не може. Има два класса хора ловджии: едни, любители, а други, които иматъ това, като сръдство за живѣние. Тия, които ходятъ на ловъ, като сръдство за живѣние, всѣки день ходятъ и истрѣбляватъ диви животни и птици. Тогава, защо да не могатъ да платятъ на държавата 5—10 лева. А не е голѣмо количество това и за онѣзи, дѣто ще отиватъ за удоволствие на ловъ. Какво има, ако платятъ по 10 лева поради туй, за да иматъ удоволствие и да се наслаждаватъ?

Бобчевъ: Тогава да ги раздѣлимъ на категории. (Гласове: Не може!)

М-ръ Икономовъ: Настоявамъ за таксата да си остане тѣй.

Председателъ: Желаетъ ли Нар. Събр. сега да приеме законътъ за лова или да се остави за други път? Моля, които желаятъ сега да се приеме, да си дигнатъ ржката. (Никой не дигна.) Тогава Нар. Събрание рѣшава, да го остави за другъ път. (Гласове: Да си идемъ).

Моля г-да представителитѣ! Има едно отношение отъ М-вото на Финанситѣ, което мисля нѣма да направимъ злѣ, ако се прочете. То е върху такъвъ въпросъ, който се рѣши тукъ въ настоящата сесия, а именно за опрощаванieto на нѣкои храни, които сж дадени взаимнообразно на бѣжанцитѣ, а които не сж въ сѣстояние да ги повърнатъ. Именно съ отношението се препраща прошенieto на жителитѣ отъ селата Блъсничево и още едно а именно Тодоричение, Плѣвненска околия, и съ добавката въ него, че тѣзи двѣ села не сж предвидени въ вѣдомостта представена на Нар. Събр. М-ството ходатайствува, да се опростятъ и тѣмъ хранитѣ, защото сж преселенци.

М-ръ Начовичъ: И тия сж преселенци, защото били сж избѣгали и послѣ сж се върнали. Тѣ сега едвѣмъ могатъ да се прехранватъ, а не сж въ сѣстояние да върнатъ взаимнообразно дадената имъ храна.

Председателъ: Ще кажа и количествата, колко сж: 270 кофи жито и 66 кофи ржъ, за Тодоричение, а за Блъсничево 1383 кофи. Приема ли Н. Събрание, да се опростятъ на селата Блъсничево и Тодоричение хранитѣ, които сж били дадени взаимнообразно на избѣгалото население. Моля, които приематъ, да си дигнатъ ржката. (Приема се.)

Има още едно нѣщо г-да представители. Вие помните, че тука имаше едно прошение отъ нѣкои си Христо Дръцковъ, който бѣ далъ дърва за Габровската дружина, и Нар. Събрание бѣ постановило, щото Военното М-ство да плати тая сума 1,000 л. отъ икономическитѣ сумми на Габровската дружина. Военното М-ство казва, че то не може да плати тия пари, защото Габровската дружина нѣмала икономически сумми, и ако е имала, то имало и за какво да се харчатъ. А пакъ Нар. Събрание бѣше постановило, да се платятъ отъ икономическитѣ сумми на Габровската дружина. (Гласове: Да се платятъ отъ държавното съкровище.)

Марко Велевъ: Г-да, що е грѣшенъ онзи чловѣкъ предъ Бога, за да щети за дружината. Нар. Събрание бѣше опредѣлило да се платятъ, по Воен. М-ръ дава отговоръ, че немогътъ да се платятъ отъ икономическата дружина. (Смѣхъ, гласове: съгласни.) Нар. Събрание трѣба да се произнесе за това прошение, да му се дадатъ паритѣ.

Председателъ: Азъ мисля, да препрати това прошение на Мин. Сѣвѣтъ и той да настоя да се изпълни рѣшението на Нар. Събрание. Военното Министерство да плати тия пари, ако ще отъ икономическитѣ сумми, ако ще отъ дѣто ще, да се платятъ тия пари. Приема ли Нар. Събрание да се препрати това прошение въ Мин. Сѣвѣтъ?

М-ръ Цанковъ: Може да се препрати.

Бошняковъ: Г-да! Въ 43-о засѣдание миналата сесия Нар. Събрание е постановило събрани отъ интизация на г. Орѣховския скръ-пазаръ, да се построи едно училище (гимназия) въ г. Орѣховица: обаче това постановление до сега се не изпълни. Тѣзи сумми, нарѣчени интизации на Търновскій окръгъ, сж биле около 80,000 лева. Отъ тѣхъ 19,000

лева сж изживени за доискарването на „Александровския мост“, когото гр. Орѣховица въ 1881 год. построи на р. „Янтра“, а остатъка по вече отъ 60,000 лева се даватъ подъ лихва отъ търновската земеделѣческа каса, на които смѣтките сж известни на М-ството на Финансите. Тѣй като въ близките при г. Орѣховица градове: Търново, Габрово има гимназия, както и при Лѣсковецъ духовното Петропавловско училище, което е тоже единъ родъ гимназия; то по-полѣзно ще бжде за населението да се построи отъ тия сумми вмѣсто гимназия едно лозарско-винарско и градинарско училище. За това по съгласието на своите другари-представители отъ Търновското Окръжие, азъ моля Нар. Събрание въ утвърждение постановлението си отъ мин. сесия по това дѣло, да приеме слѣдующето предложение:

Съгласно съ чл. 10-ий отъ „закона отъ 15-ий Февруарий т. г. за тържищата;“ да се построи въ гр. Орѣховица, съ интязипитѣ сумми на Търновското окръжие (по вече отъ 60,000 лева съ изработенитѣ лихви) едно здание за лозарско-винарско и градинарско училище, което да се започне идущата пролѣтъ.

Предсѣдатель: Приема ли се предложението на г. Бошнакова, както го прочете? (Приема се).

Анневъ: Ще моля г-на Балабанова, да отговори на моите запитвания.

М-ръ Балабановъ: Г-нъ Анневъ направи едно запитвание за островъ Керкенецъ въ Дунавъ. Азъ направихъ справка, но сега да отговора детайлно ще иска единъ часъ; и Нар. Събрание не е расположено за дълги рѣчи, и очи ми се затвориха вече. На кратко ще кажа слѣдующето: Този островъ Керкенецъ въ Ломския окръгъ види се билъ островъ български, и принадлежалъ на турската територия. По причини които сж дълги да излагамъ, презъ 1879 год. Румънското правителство е зело този островъ, и дало го подъ аренда на нѣкой предприемачъ за сѣчение дървета.

Подигналъ се въпросътъ, и има долга преписка между тогавашний Видинский губернаторъ и нашия М-ръ на Вѣтр. Работи и М-ството на Вѣнкашнитѣ Работи. Това се съобщи на нашето агенство въ Букурещъ; каза се най напредъ, че Румънското Правителство ще състави комисия, като се намѣрило въ недоумение да каже: чий е този островъ. Но

подиръ се състави тази комисия. Съ едно писмо Румънското Правителство отговори на нашето агенство, че този островъ, който въ Влашко се наричалъ Калуда, билъ даденъ подъ аренда, защото е билъ отъ памѣти Румънскій островъ. Такъвъ отговоръ е дало Румънското Правителство, и нашето агенство е съобщило на нашето Правителство. М-ство е зело мѣрки, именно мои предшественици, да зематъ свѣдѣния най-послѣтъ ония мѣста, които били най-компетенти, то е отъ Турско Правителство. Тѣй като корреспонденциите между Княжеското агенство и Високата Порта не били тѣй редовни миналитѣ години, то въпросътъ не е рѣшенъ, и неможа да се свърши. Но отъ документитѣ, които имаше, мож да кажъ, че всичките мои предшественици сж били на мнѣние, че за да се рѣши този въпросъ, трѣба да се зематъ свѣдѣния отъ Турското Правителство, да каже то, чий е този островъ.

Отъ документитѣ, които имамъ тука, Българското Правителство не се съмнява, че този островъ е билъ и е Български а не Румънски; но разумѣва се въпросътъ не е рѣшенъ. Въ отговоръ на г-на Аннава което мож да кажа на Нар. Събрание, то е, че М-ството ще се потруди или азъ или моя призмникъ, да се даде единъ край, и да се свърши благополучно този въпросъ.

Но най-послѣтъ не мож да кажъ „положително“, какъ ще се свърши. Тукъ се намира въпросътъ за островъ Карконецъ.

Колкото за неплащане квитанции, които давали Румънскитѣ офицери да нашитѣ граждани за храна и др., за това има долга преписка. Нашето М-ство на Вѣнкашнитѣ Работи е испроводило 3^и квитанции, съ молба, да плати квитанциите Румънското правителство, и които квитанции се намирали въ рѣцѣте на разни Българи.

Румънското правителство най напредъ отложи този въпросъ. Но послѣ опредѣли една комисия да разгѣда този въпросъ, и е дошло до заключението, че ще плати онѣзи квитанции, които се издали отъ военнитѣ власти, и сж изрѣзани отъ кочани въ квитанционни книги. А понеже отъ тии 39 квитанции били намѣрени само 8 квитанции сечени отъ кочанитѣ, то Румънското правителство е готово тѣзи 8 квитанции да исплати на сумма, 5176 лева.

Нашето агенство не е приело, но е настоявало да се платятъ всичкитѣ 39 квитанции. Отъ документитѣ виждаме, че най-послѣ се обѣщала въ това отношение да помогне и Руската Императорска легация въ Букурещъ, като Русия и Румѣния имали смѣтки. И нашето агенство въ Букурещъ е съобщило, че така стой работата, че се обѣщала легацията, да помогне въ това отношение. Но тамъ се прекъсва всичката преписка. Сега помогнала ли е легацията или не, то е въпросъ, за който немога повече да кажа.

М-ръ Цанковъ : Г-да представители! Азъ Ви приканвамъ наедно съ правителството, да поблагодаримъ на нашия председателъ на камерата, гдѣто е толкосъ добръ водилъ работитѣ, и ако приемате да му ржкоплещемъ. (Ржкоплескание. Гласове: Да живѣе !)

Предсѣд. Д. Грековъ : Азъ ви благодаря сърдечно за честѣта, която ми правите и бждете увѣрени, че колко съмъ могълъ направихъ и ви моля

сърдечно за извинение, ако съмъ нѣкому увредилъ. Азъ несъмъ го направилъ освѣнъ съ желание да върватъ работитѣ на Народното Събрание поскоро и успѣшно. (Гласове: Нѣма увредени! Благодаримъ за всичко; да живѣе!)

Утрѣ на 11 часа **НЕГОВО ВИСО ЧЕСТВО** ще дойде лично да затвори Нар. Събрание, и азъ моля г-да депутатитѣ, да извѣстятъ за това и на другаритѣ си, които неприсхтствувутъ сега тука.

Д. Поповъ : Както членъ отъ комисията за прошения, то като Нар. Събрание ще се затвори, ще моля, да опълномощимъ г-на Бошнякова да остане нѣколко дена тука, да ги даде на надлежнитѣ Министерства и да се погрижи за далшия имъ ходъ.

Бобчевъ : И азъ съмъ членъ на тази комисия и съмъ за това, да опълномощимъ г-на Бошнякова, да свърши тѣзи прошения, и да ги препроводи на надлежнитѣ М-ства. (Съгласни.)

Предс. : Обявявамъ днешното и послѣдното засѣданіе за закрито.

(Конецъ въ 2 часа слѣдъ полунощъ).

Предсѣдатель: **Д. Грековъ.**

Секретари { **Н. Шивачовъ.**
Д-ръ Цачевъ.

Подпредсѣдатели { **Иванъ имеоновъ.**
Ат. Минчовъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безе ншекъ.**